



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.4.8.
COM(2021) 161 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA

**az egyrészről az Örmény Köztársaság, másrészről az Európai Unió és tagállamai közötti,
közös légtér létrehozásáról szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő
aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról**

KÖZÖS LÉGTÉR LÉTREHOZÁSÁRÓL SZÓLÓ MEGÁLLAPODÁS
AZ ÖRMÉNY KÖZTÁRSASÁG
EGYRÉSZRŐL,
VALAMINT
AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS TAGÁLLAMAI,
MÁSRÉSZRŐL

TARTALOMJEGYZÉK

1. CIKK: Célkitűzés
2. CIKK: Fogalommeghatározások

I. CÍM: GAZDASÁGI RENDELKEZÉSEK

3. CIKK: Forgalmi jogok nyújtása
4. CIKK: Működési engedély
5. CIKK: Az engedély elutasítása, visszavonása, felfüggesztése vagy korlátozása
6. CIKK: Légifuvarozási társaságokba történő befektetések
7. CIKK: A törvények és rendelkezések betartása
8. CIKK: Tisztességes verseny
9. CIKK: Kereskedelmi lehetőségek
10. CIKK: Vámok és adózás
11. CIKK: Használati díjak
12. CIKK: Légi viteldíjak és fuvardíjak
13. CIKK: Statisztikák

II. CÍM SZABÁLYOZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

14. CIKK: A légi közlekedés biztonsága
15. CIKK: A légi közlekedés védelme
16. CIKK: Légiforgalmi szolgáltatás
17. CIKK: Környezet
18. CIKK: A légi fuvarozók felelőssége
19. CIKK: Fogyasztóvédelem
20. CIKK: Számítógépes helyfoglalási rendszerek
21. CIKK: Szociális szempontok

III. CÍM INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

22. CIKK: Értelmezés és végrehajtás
23. CIKK: A vegyes bizottság
24. CIKK: Vitarendezési eljárás és választottbíráskodás

- 25. CIKK: Védintézkedések
- 26. CIKK: Más megállapodásokhoz való viszony
- 27. CIKK: Módosítások
- 28. CIKK: Megszűnés
- 29. CIKK: A megállapodás nyilvántartásba vétele
- 30. CIKK: Hatálybalépés és ideiglenes alkalmazás

I. MELLÉKLET: Átmeneti rendelkezések

II. MELLÉKLET: A POLGÁRI LÉGI KÖZLEKEDÉS SZABÁLYAI

AZ ÖRMÉNY KÖZTÁRSASÁG (a továbbiakban: Örményország),

egyrésről;
valamint

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG,

A CSEH KÖZTÁRSASÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

A HORVÁT KÖZTÁRSASÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,

A LETT KÖZTÁRSASÁG,

A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,

MAGYARORSZÁG,

MÁLTA,

A HOLLAND KIRÁLYSÁG,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,

A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,

A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,

ROMÁNIA,

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,

A FINN KÖZTÁRSASÁG,

A SVÉD KIRÁLYSÁG,

az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban együttesen: EU-szerződések) feleiként és az Európai Unió tagállamaiként (a továbbiakban együtt: EU-tagállamok, vagy külön: EU-tagállam),

és az EURÓPAI UNIÓ között

másrészről;

Örményország és az EU-tagállamok a nemzetközi polgári repülésről szóló, 1944. december 7-én Chicagóban aláírásra megnyitott egyezmény részes feleiként, az Európai Unióval együtt,

FIGYELEMMEL egyrésről az Európai Közösségek és tagállamai, másrésről az Örmény Köztársaság között 1996. április 22-én Luxemburgban kötött partnerségi és együttműködési megállapodásra,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy olyan közös légteret hozzanak létre, amelynek célja egyenlő versenyfeltételek, megkülönböztetésmentesség és – többek között a biztonságra, a védelemre, a légiforgalmi szolgáltatásra, a piaci versenyre, a társadalmi kérdésekre és a környezetvédelemre vonatkozó – azonos szabályok betartása mellett a felek piacához való hozzáférés biztosítása,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy javítsák a légi szolgáltatásokat és előmozdítsák a megkülönböztetésmentességen és a légi fuvarozók közötti nyílt és tisztességes piaci versenyen alapuló nemzetközi légi közlekedési rendszer kialakítását,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy előmozdítsák a légi közlekedéshez kapcsolódó érdekeiket,

FELISMERVE a hatékony légi közlekedési összeköttetések fontosságát a kereskedelem, az idegenforgalom, a beruházások, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés előmozdítása szempontjából,

EGYETÉRTVE, hogy célszerű a közös légtérre vonatkozó szabályokat az Európai Unióban hatályos vonatkozó jogszabályokra alapozni, amint azt e megállapodás II. melléklete is előírja,

FELISMERVE, hogy a közös légtérre vonatkozó szabályoknak való teljes körű megfelelés lehetővé teszi a felek számára, hogy kiaknázzák annak valamennyi előnyét, ideértve a piacokhoz való hozzáférés megnyitását, továbbá azt, hogy a fogyasztók, az iparágak és a munkaerő mindkét fél esetében a legnagyobb előnyöket élvezzék,

FELISMERVE, hogy a közös légtér létrehozása, illetve szabályainak végrehajtása adott esetben nem valósulhat meg átmeneti intézkedések nélkül,

FELISMERVE a megfelelő segítségnyújtás jelentőségét ebben a vonatkozásban,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy a nemzetközi légi közlekedésben a legmagasabb fokú biztonságot és védelmet biztosítsák, és ismételten kifejezésre juttatva a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztető, a légi járművek működését károsan befolyásoló és az utazóközönségnek a polgári repülés biztonságába vetett bizalmát megingató olyan cselekedetek, illetve azokkal való fenyegetések miatti komoly aggodalmukat, amelyek a légi járművek biztonsága ellen irányulnak,

AZZAL A HATÁROZOTT SZÁNDÉKKAL, hogy maximalizálják a szabályozási együttműködés és a polgári légi közlekedésre alkalmazandó jogszabályaik és rendelkezéseik harmonizációjának

lehetséges előnyeit,

ELISMERVE a versenyképes légi szolgáltatásokból és az életképes légi közlekedési iparágakból eredő jelentős potenciális előnyöket,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy előmozdítsák a szabad, tisztességes és torzulásoktól mentes versenyt, felismerve, hogy a támogatások hátrányosan befolyásolhatják a versenyt és veszélyeztethetik a megállapodás alapvető célkitűzéseit, továbbá felismerve, hogy amennyiben a légi fuvarozók számára nem biztosítottak az egyenlő versenyfeltételek, és nem áll rendelkezésükre a szabad, tisztességes és torzulásoktól mentes verseny, akkor adott esetben nem valósulnak meg egyes potenciális előnyök,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy a felek között meglévő megállapodások és egyezmények keretére építve megnyissák a piacokhoz való hozzáférést, és a lehető legnagyobb előnyöket biztosítsák a fogyasztók, a fuvaroztatók, a légi fuvarozók és a repülőterek, azok alkalmazottai és közösségei, valamint más olyan felek számára, akik ezekből az előnyökből közvetetten részesülnek,

MEGERŐSÍTVE, hogy a nemzetközi légi közlekedési politika kidolgozása és alkalmazása során a környezetvédelem kérdése jelentős szerepet játszik,

MEGERŐSÍTVE, hogy sürgős intézkedésekre van szükség az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a légi közlekedési ágazat okozta üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentését célzó folyamatos együttműködés érdekében, összhangban az ezzel a kérdéssel foglalkozó többoldalú egyezményekkel, különösen a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) vonatkozó eszközeivel és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött, 2015. december 12-i Párizsi Megállapodással,

MEGERŐSÍTVE a fogyasztóvédelem jelentőségét, beleértve a Montrealban 1999. május 28-án létrejött, a nemzetközi légi fuvarozásra vonatkozó egyes jogszabályok egységesítéséről szóló egyezményben előírt védelmet, ezenkívül a légi szolgáltatásokhoz kapcsolódó, megfelelő szintű fogyasztóvédelem megvalósításának fontosságát, továbbá felismerve az e területen való kölcsönös együttműködés szükségességét,

FELISMERVE, hogy a megnövekedett kereskedelmi lehetőségek nem áshatják alá a felek munkaügyi és kapcsolódó normáit, megerősítve a nemzetközi légi közlekedés szociális dimenziójának fontosságát, valamint figyelembe véve a piacok megnyitásának munkavállalókra, foglalkoztatásra és munkafeltételekre gyakorolt hatását,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy a légi közlekedés továbbfejlődése érdekében fontos javítani a légi közlekedési ágazat tőkehozzáférését,

FELISMERVE a harmadik országok e megállapodáshoz való csatlakozásának lehetővé tételéből származó potenciális előnyöket,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy egy, a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezményt kiegészítő légi közlekedési megállapodást kössenek,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

1. CIKK

Célkitűzés

E megállapodás célja a felek közötti közös légtér létrehozása, amelynek alapja a fokozatos piacnyitás, a légi fuvarozók tulajdonlásának és ellenőrzésének liberalizációja, a tisztességes és egyenlő versenyfeltételek biztosítása, a megkülönböztetésmentesség, valamint a többek között a biztonság, a védelem, a légiforgalmi szolgáltatás, a szociális szempontok és a környezetvédelem területét érintő közös szabályok megállapítása. E célból e megállapodás meghatározza a felek között a következőkben meghatározott feltételek mellett alkalmazandó szabályokat. Az említett szabályok közé tartoznak a II. mellékletben felsorolt jogszabályok rendelkezései is.

2. CIKK

Fogalommeghatározások

Eltérő rendelkezés hiányában, e megállapodás alkalmazásában:

1. „megállapodás”: ez a megállapodás, e megállapodás mellékletei és függelékei, valamint mindezek módosításai;
2. „légi fuvarozás”: utasok, poggyász, áru és postai küldemények külön-külön vagy együttesen, díj vagy ellenszolgáltatás ellenében légi járműveken történő szállítása, amely magában foglalja a menetrendszerű és a nem menetrendszerű légi szolgáltatást is;
3. „illetőség megállapítása”: annak megállapítása, hogy az e megállapodás alapján járatok üzemeltetését kínáló légi fuvarozó eleget tesz-e a tulajdonlására, tényleges ellenőrzésére és központi ügyvezetésének helyére vonatkozóan az e megállapodás 4. cikkében foglalt kritériumoknak;
4. „alkalmasság megállapítása”: annak megállapítása, hogy az e megállapodás alapján járatok üzemeltetését kínáló légi fuvarozó az említett szolgáltatások üzemeltetéséhez kielégítő pénzügyi kapacitással és megfelelő irányítási szakértelemmel rendelkezik-e, és hajlandó-e betartani az említett szolgáltatások üzemeltetésére irányadó törvényeket, rendeleteket és követelményeket;
5. „illetékes hatóságok”: az e megállapodás szerinti igazgatási feladatok ellátásáért felelős kormányhivatalok vagy kormányzati szervek;
6. „egyezmény”: a nemzetközi polgári repülésről szóló, 1944. december 7-én Chicagóban

aláírásra megnyitott egyezmény, beleértve:

- (a) az egyezmény 94. cikkének a) pontja értelmében hatályba lépő valamennyi módosítást, amelyet Örményország és – az esettől függően – az adott EU-tagállam vagy EU-tagállamok egyaránt megerősítettek; valamint
- (b) az egyezmény 90. cikke értelmében elfogadott valamennyi mellékletet és azokat érintő módosítást, amennyiben az adott melléklet vagy módosítás egy adott időpontban érvényes mind Örményország, mind pedig – az esettől függően – az adott EU-tagállam vagy EU-tagállamok vonatkozásában;

7. „teljes költség”: a szolgáltatásnyújtás költségének és az igazgatási költségek fejében felszámított észszerű mértékű díjnak az összege;

8. „nemzetközi légi közlekedés”: egynél több állam területe feletti légtérben áthaladó légi közlekedés;

9. „felek”: egyrészt Örményország, másrészt az Európai Unió és tagállamai;

10. „központi ügyvezetés helye”: a légi fuvarozó azon fél területén található központi irodája vagy székhelye, amelyen belül a légi fuvarozó elsődleges pénzügyi funkcióit és operatív irányítását gyakorolják, ideértve annak légi alkalmassági irányítását is;

11. „nem kereskedelmi célú leszállás”: olyan leszállás, amely nem utasok, poggyász, áru és/vagy postai küldemények légi fuvarozás keretében történő felvételére vagy kirakására szolgál;

12. „légi viteldíj”: légi járaton (beleértve bármely más kapcsolódó szállítási módot) történő utasszállítás fejében a légi fuvarozó, annak ügynöke vagy más jegyértékesítő részére fizetendő ár, továbbá ezen ár alkalmazási feltételei, ideértve az ügynöknek és az egyéb kiegészítő szolgáltatóknak kínált díjazást és feltételeket is;

13. „légi fuvardíj”: légi járaton (beleértve bármely más kapcsolódó szállítási módot) történő áruszállítás fejében fizetendő ár, továbbá ezen ár alkalmazási feltételei, ideértve az ügynöknek és az egyéb kiegészítő szolgáltatóknak kínált díjazást és feltételeket is;

14. „terület”: Örményország esetében az Örmény Köztársaság területe, az Európai Unió és tagállamai esetében pedig a tagállamok azon földterületei, belvizei és felségvizei, amelyeken az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés alkalmazandó az említett szerződésekben megállapított feltételek szerint, valamint az azok feletti légtér;

15. „használati díj”: a légi fuvarozókra a repülőtér, a repülőtéri környezet, valamint a léginavigációs vagy légiközlekedés-védelmi berendezések vagy szolgálatok – köztük a kapcsolódó szolgálatok és berendezések – igénybevételeért kiszabott díj;

16. „saját kiszolgálás”: amikor a repülőtér-használó közvetlenül biztosítja önmaga számára a földi kiszolgálás egy vagy több fajtáját, és nem köt semmiféle szerződést harmadik féllel e szolgáltatások elvégzésére; e meghatározás alkalmazásában a repülőtér-használók egymás viszonylatában nem tekintendők harmadik félnek, ha:

- a) az egyik többségi tulajdonnal rendelkezik a másikban, vagy
- b) mindegyiknek egy adott szervezet a többségi tulajdonosa;

17. „az ötödik szabadságjog”: egy állam („jogot biztosító állam”) által egy másik állam („kedvezményezett állam”) légi fuvarozói részére a jogot biztosító állam és egy harmadik állam területe közötti nemzetközi légi közlekedési szolgáltatás nyújtására azzal a feltétellel biztosított jog vagy előjog, hogy a szóban forgó szolgáltatás a kedvezményezett állam területéről indul ki vagy oda irányul;

18. „harmadik ország”: olyan fél, amely nem részes fele e megállapodásnak.

I. CÍM

GAZDASÁGI RENDELKEZÉSEK

3. CIKK

Forgalmi jogok nyújtása

1. Az e cikkben meghatározott jogokra az e megállapodás I. mellékletében foglalt átmeneti rendelkezések vonatkoznak.

Forgalmi jogok és útvonal-meghatározás

2. Mindegyik fél megkülönböztetésmentes módon biztosítja a másik fél számára a másik fél légi fuvarozói által végzett nemzetközi légi fuvarozás tekintetében az alábbi jogokat:

- (a) a területén leszállás nélkül történő átrepülés joga;

- (b) a területén való, nem kereskedelmi célú leszállás joga;
- (c) a menetrendszerű és nem menetrendszerű utas-, vegyes és kizárólag áruszállítást szolgáló nemzetközi légi fuvarozás joga az alábbi útvonalak pontjai¹ között:

(i) az Európai Unió légi fuvarozói esetében:

az Európai Unió belüli pont – közbenső pont az európai szomszédságpolitikában² részt vevő partnerországokban, az európai közös légtér létrehozásáról szóló többoldalú megállapodásban³ részes felek területén vagy az Európai Szabadkereskedelmi Társulás tagállamai⁴ területén – Örményország területén lévő pont – túli pont

(ii) Örményország légi fuvarozói esetében:

Örményország területén lévő pont – közbenső pont az európai szomszédságpolitikában részt vevő partnerországokban, az európai közös légtér létrehozásáról szóló többoldalú megállapodásban részes felek területén vagy az Európai Szabadkereskedelmi Társulás tagállamai területén – az Európai Unió belüli pont

- (d) az e megállapodásban meghatározott egyéb jogok.

Működési rugalmasság

3. A felek légi fuvarozói a fenti (2) bekezdésben meghatározott útvonalakon üzemelő bármely, illetve valamennyi járat tekintetében saját döntésük szerint:

- (a) egyik vagy mindkét irányban üzemeltethetnek légi járatokat;
- (b) egyazon járat esetében különböző járatszámokat kombinálhatnak;
- (c) a fenti (2) bekezdésben foglaltakkal összhangban bármilyen kombinációban és bármilyen sorrendben kiszolgálhatnak közbenső vagy túli pontokat és a felek területén lévő pontokat;

¹ Az e cikkben említett pontok alatt nemzetközileg elismert repülőterek értendők.

² Lásd: a Tanács 2003. június 16-i következtetéseit, valamint az európai szomszédságpolitikáról szóló, 2004. május 12-i bizottsági közleményt, amelyet a Tanács 2004. június 14-i következtetéseiben hagyott jóvá.

³ Közzététel: EUHL L 285., 2006.10.16.

⁴ Az Izlandi Köztársaság, a Liechtensteini Hercegség, a Norvég Királyság és a Svájci Államszövetség.

- (d) kihagyhatnak egy vagy több pontot;
- (e) bármely légi járművükről bármely másik légi járművükre bármely ponton forgalmat csoportosíthatnak át (légi járművek bármely kombinációja);
- (f) bármelyik fél területén lévő vagy azon kívüli bármely ponton megszakíthatják útjukat;
- (g) a másik fél területén keresztül tranzitszállítást hajthatnak végre;
- (h) kombinálhatják a forgalmat ugyanazon a légi járművön, tekintet nélkül a forgalom eredetére; valamint
- (i) ugyanazon szolgáltatás keretében egynél több pontot is kiszolgálhatnak (co-terminalling).

Az e bekezdésben előírt működési rugalmasság iránybeli és földrajzi korlátozás nélkül és a légi szállításra vonatkozóan e megállapodásban engedélyezett egyéb jogok elvesztése nélkül gyakorolható, amennyiben:

- (i) az Örményország légi fuvarozói által üzemeltetett járatok kiszolgálhatnak egy örményországi pontot;
- (ii) az Európai Unió légi fuvarozói által üzemeltetett járatok kiszolgálhatnak egy Európai Unión belüli pontot.

4. A felek minden légi fuvarozó számára lehetővé teszik, hogy az általa kínált nemzetközi légi fuvarozásban a járatsűrűséget és a kapacitást piaci kereskedelmi megfontolások alapján állapítsa meg. E joggal összhangban egyik fél sem alkalmazhat egyoldalúan korlátozást a forgalom nagysága, a légi járatok sűrűsége vagy gyakorisága, a forgalom útvonala, kiindulási pontja és célpontja, valamint a másik fél légi fuvarozói által üzemeltetett légi járművek típusa vagy típusai tekintetében, kivéve ha ez vámügyi, műszaki, üzemeltetési, a légiforgalmi szolgáltatások biztonságával kapcsolatos, környezetvédelmi vagy egészségvédelmi okokból szükséges, vagy e megállapodás másként rendelkezik.

5. Az egyes felek légi fuvarozói – akár járatmegosztási megállapodás keretében – bármely olyan, harmadik ország területén található pont felé üzemeltethetnek szolgáltatást, amely nem a meghatározott útvonalakon található, feltéve hogy nem gyakorolják az ötödik szabadságjogot.

6. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezendő oly módon, mintha az:

- (a) Örményország légi fuvarozói számára jogot biztosítana az ugyanazon EU-tagállam egy másik pontja felé tartó utasok, poggyász, áru és/vagy postai küldemények bármely EU-tagállamban ellentételezés fejében történő fedélzetre vételére;
- (b) az Európai Unió légi fuvarozói számára jogot biztosítana az Örményország egy másik pontja felé tartó utasok, poggyász, áru és/vagy postai küldemények Örményország területén ellentételezés fejében történő fedélzetre vételére.

7. E megállapodás szerinti jogaik és kötelezettségeik gyakorlása során a felek tartózkodnak a másik fél légi fuvarozói közötti megkülönböztetés minden formájától, különösen az illetőség alapján történő megkülönböztetéstől.

8. E megállapodás bármely más rendelkezése ellenére mindkét fél jogosult megtagadni a nemzetközi légi szolgáltatások működtetését olyan harmadik ország területére, területéről, illetve azon keresztül, amelynek nincs a szóban forgó féllel diplomáciai kapcsolata.

4. CIKK

Működési engedély

1. Az egyik fél légi fuvarozója által benyújtott, működési engedélyre irányuló kérelem kézhezvételekor a másik fél a legrövidebb eljárási időn belül megadja a megfelelő működési engedélyeket és műszaki jóváhagyásokat, feltéve hogy:

- (a) Örményország légi fuvarozói esetében:
 - (i) a légi fuvarozó központi ügyvezetésének helye Örményországban található, és a légi fuvarozó Örményország jogszabályainak megfelelő érvényes működési engedéllyel rendelkezik; és
 - (ii) a légi fuvarozó feletti tényleges szabályozási ellenőrzést az üzemeltetési engedélyét kiadó Örményország gyakorolja és tartja fenn, és az illetékes hatóság egyértelműen meg van határozva; valamint
 - (iii) a megállapodás 6. cikkének eltérő rendelkezése hiányában a légi fuvarozó tulajdonjoga és tényleges ellenőrzése – közvetlenül vagy többségi tulajdon révén – Örményország és/vagy örmény illetőségű személyek kezében van;

(b) az Európai Unió légi fuvarozói esetében:

(i) a légi fuvarozó központi ügyvezetésének helye az Európai Unió területén található, és a légi fuvarozó az Európai Unió jogszabályainak megfelelő érvényes működési engedéllyel rendelkezik; és

(ii) a légi fuvarozó feletti tényleges szabályozási ellenőrzést az üzemeltetési engedélyének kiadásáért felelős EU-tagállam gyakorolja és tartja fenn, és az illetékes hatóság egyértelműen meg van határozva; valamint

(iii) a megállapodás 6. cikkének eltérő rendelkezése hiányában a légi fuvarozó tulajdonjoga és tényleges ellenőrzése – közvetlenül vagy többségi tulajdon révén – az Európai Unió vagy az Európai Szabadkereskedelmi Társulás egy vagy több tagállama és/vagy abban (azokban) illetőséggel rendelkező személyek kezében van;

(c) az e megállapodás 14. és 15. cikkében foglalt rendelkezések teljesülnek; valamint

(d) a légi fuvarozó teljesíti a kérelmet elbíráló fél által a nemzetközi légi szolgáltatások működtetésére szokásosan alkalmazott törvények és rendelkezések értelmében előírt feltételeket.

2. A működési engedélyek és műszaki jóváhagyások odaítélésekor a felek a másik fél valamennyi fuvarozóját megkülönböztetésmentes módon kezelik.

3. Az egyik fél légi fuvarozója működési engedély iránti kérelmének kézhezvételekor a másik fél ugyanúgy elismeri az első félnek az érintett légi fuvarozó alkalmasságára és/vagy illetőségére vonatkozó megállapítását, mintha ezt a megállapítást saját illetékes hatóságai tették volna, és az e bekezdés a) és b) pontjában foglalt esetek kivételével ilyen kérdésekkel a továbbiakban nem foglalkozik.

(a) Amennyiben a légi fuvarozó működési engedély iránti kérelmének kézhezvételét vagy ilyen engedély megadását követően a kedvezményezett fél illetékes hatóságai feltételezik, hogy a másik fél által tett megállapítás ellenére az e cikk (1) bekezdése szerinti, a megfelelő működési engedélyek vagy műszaki jóváhagyások kiadására vonatkozó feltételek valamelyike nem teljesül, a kedvezményezett fél erről – feltételezését megfelelően indokolva – haladéktalanul tájékoztatja a másik felet. Ilyen esetben bármelyik fél konzultációt kérhet, ideértve a felek illetékes hatóságainak képviselőivel folytatott konzultációt is, és/vagy kiegészítő információkat kérhet a feltételezéssel kapcsolatban, a konzultációra irányuló kérelmeknek pedig a lehető leghamarabb eleget kell tenni. Ha a kérdés tisztázatlan marad, az ügyet bármelyik fél a vegyes bizottság elé viheti.

(b) E bekezdés nem vonatkozik a biztonsági tanúsítványokkal vagy engedélyekkel, a védelmi intézkedésekkel és a biztosítási fedezettel kapcsolatos megállapítások elismerésére.

5. CIKK

A működési engedély elutasítása, visszavonása, felfüggesztése vagy korlátozása

1. Bármelyik fél jogosult arra, hogy a másik fél légi fuvarozójának működési engedélyét vagy műszaki jóváhagyását elutasítsa, visszavonja, felfüggeszse, feltételekhez kösse vagy korlátozza, illetve működését egyéb módon elutasítsa, felfüggeszse, feltételekhez kösse vagy korlátozza, amennyiben:

(a) Örményország légi fuvarozói esetében:

(i) a légi fuvarozó központi ügyvezetésének helye nem Örményországban található, vagy a légi fuvarozó nem rendelkezik Örményország jogszabályainak megfelelő érvényes működési engedéllyel; vagy

(ii) a légi fuvarozó feletti tényleges szabályozási ellenőrzést nem az üzemeltetési engedélyének kiadásáért felelős Örményország gyakorolja és tartja fenn, vagy az illetékes hatóság nincs egyértelműen meghatározva; vagy

(iii) a megállapodás 6. cikkének eltérő rendelkezése hiányában a légi fuvarozó tulajdonjoga és tényleges ellenőrzése – közvetlenül vagy többségi tulajdon révén – nem Örményország és/vagy örmény illetőségű személyek kezében van;

(b) az Európai Unió légi fuvarozói esetében:

(i) a légi fuvarozó központi ügyvezetésének helye nem az Európai Unió területén található, vagy a légi fuvarozó nem rendelkezik az Európai Unió jogszabályainak megfelelő érvényes működési engedéllyel; vagy

(ii) a légi fuvarozó feletti tényleges szabályozási ellenőrzést nem az üzemeltetési engedélyének kiadásáért felelős EU-tagállam gyakorolja és tartja fenn, vagy az illetékes hatóság nincs egyértelműen meghatározva; vagy

(iii) a megállapodás 6. cikkének eltérő rendelkezése hiányában a légi fuvarozó tulajdonjoga és tényleges ellenőrzése – közvetlenül vagy többségi tulajdon révén – nem az Európai Unió vagy az Európai Szabadkereskedelmi Társulás egy vagy több tagállama és/vagy abban (azokban) illetőséggel rendelkező személyek kezében van;

(c) az e megállapodás 8., 14. és 15. cikkében foglalt rendelkezések nem teljesülnek; vagy

(d) a légi fuvarozó nem tett eleget az e megállapodás 7. cikkében említett törvényeknek és rendelkezéseknek és/vagy a kérelmet elbíráló fél által a nemzetközi légi szolgáltatások működtetésére szokásosan alkalmazott törvények és rendelkezések értelmében előírt feltételeknek.

2. Az e cikkben meghatározott jogok csak a másik féllel történt konzultáció után gyakorolhatók, kivéve ha az e cikk (1) bekezdése c) vagy d) pontjának való további meg nem felelés megakadályozása céljából azonnali intézkedés megtételére van szükség.

3. Ez a cikk nem korlátozza a felek azon jogait, hogy az e megállapodás 14. vagy 15. cikkében foglalt rendelkezésekkel összhangban a másik fél légi fuvarozójának vagy légi fuvarozóinak a működési engedélyét vagy műszaki jóváhagyását elutasítsák, visszavonják, felfüggeszék, feltételekhez kössék vagy korlátozzák.

6. CIKK

Légifuvarozási társaságokba történő befektetések

1. E megállapodás 4. és 5. cikke ellenére, és azt követően, hogy a vegyes bizottság a 23. cikk (8) bekezdésével összhangban megerősíti, hogy – törvényeik értelmében – a felek és/vagy az azokban illetőséggel rendelkező személyek többségi tulajdonjogot szerezhhetnek a másik fél légi fuvarozójában és/vagy tényleges ellenőrzést gyakorolhatnak felette, a felek – e cikk (2) bekezdésével összhangban – lehetővé tehetik, hogy EU-tagállamok és/vagy EU-tagállamban illetőséggel rendelkező személyek többségi tulajdonra vagy tényleges ellenőrzésre tegyenek szert örményországi légi fuvarozókban, illetve azok felett, illetve hogy Örményország és/vagy örmény illetőséggel rendelkező személyek többségi tulajdonra vagy tényleges ellenőrzésre tegyenek szert európai uniós légi fuvarozókban, illetve azok felett.

2. E cikk (1) bekezdésével összefüggésben a felek és/vagy az azokban illetőséggel rendelkező személyek által légi fuvarozókba eszközölt befektetéseket a vegyes bizottság által az e megállapodás 23. cikkének (2) bekezdésével összhangban hozott előzetes határozattal egyenként engedélyezni kell.

Az említett határozatban meg kell állapítani az e megállapodás szerinti kölcsönösen elfogadott szolgáltatások üzemeltetésére, valamint a harmadik országok és a felek közötti szolgáltatásokra vonatkozó feltételeket. E megállapodás 23. cikke (11) bekezdésének rendelkezései a szóban forgó határozatra nem alkalmazandók.

7. CIKK

A törvények és rendelkezések betartása

1. Az egyik fél területére történő belépéskor, ott-tartózkodáskor, illetve onnan való távozáskor a másik fél légi fuvarozóinak meg kell felelniük a nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légi járműnek az adott területre történő belépésével, ottani üzemeltetésével, valamint onnan történő kilépésével kapcsolatos, az adott területen alkalmazandó törvényeknek és rendelkezéseknek.
2. Az egyik fél területére történő belépéskor, ott-tartózkodáskor, illetve onnan való távozáskor a másik fél légi fuvarozóinak és az általuk szállított utasoknak, személyzetnek, poggyásznak, áruknak és postai küldeményeknek ... meg kell felelniük a légi járműnek, és az általa szállított utasoknak, személyzetnek, poggyásznak, áruknak és/vagy postai küldeményeknek az adott területre történő belépésével, ottani üzemeltetésével, valamint onnan történő kilépésével kapcsolatos, az adott területen alkalmazandó törvényeknek és rendelkezéseknek (beleértve a belépésre, a vámkezelésre, a bevándorlásra, az útlevelekre, a vámeljáráásokra és a karanténra vonatkozó rendelkezéseket, illetve a postai küldemények esetében a postai rendelkezéseket).
3. A felek saját területükön lehetővé teszik a másik fél légi fuvarozói számára, hogy intézkedéseket hozzanak annak biztosítására, hogy csak a másik fél területére történő belépéshez vagy az ott történő átutazáshoz szükséges úti okmányokkal rendelkező személyeket szállítsanak.

8. CIKK

Tisztességes verseny

1. A felek megerősítik, hogy közös célkitűzésük egy tisztességes versenykörnyezet kialakítása, valamint méltányos és egyenlő versenyfeltételek biztosítása mindkét fél légi közlekedési szolgáltatásokban érintett vállalkozásai számára a megállapodás szerinti járatok meghatározott útvonalakon történő üzemeltetéséért folyó versenyben. Ezért a felek minden megfelelő intézkedést megtesznek e célkitűzés teljes körű érvényesítése érdekében.
2. A felek kijelentik, hogy a szabad, tisztességes és torzulásoktól mentes verseny fontos e megállapodás célkitűzéseinek előmozdítása szempontjából, és megjegyzik, hogy az átfogó versenyjogi jogszabályok és egy független versenyhatóság megléte, valamint versenyjogi szabályaik hatékony és eredményes érvényesítése fontos a légi közlekedési szolgáltatások hatékony nyújtásához. Az egyes felek által az e cikk hatálya alá tartozó problémák megoldása érdekében hozott, időről időre módosított versenyjogi szabályokat alkalmazni kell az adott fél joghatósága alá

tartozó légi fuvarozók működésére. A felek egyetértenek egymással a versenyjog összeegyeztethetőségére és konvergenciájára vonatkozó célokkal, valamint annak eredményes alkalmazásával kapcsolatban. Megfelelő esetben és ha releváns, a felek együttműködnek a versenyjog eredményes alkalmazása tekintetében, többek között azért, hogy szabályaiknak és joggyakorlatuknak megfelelően lehetővé teszik vállalkozásaik vagy állampolgáraik számára, hogy az egymás versenyhatóságai által hozott versenyjogi intézkedésekhez kapcsolódó információkat közöljék.

3. E megállapodásban semmi és semmilyen módon nem érinti, korlátozza vagy veszélyezteti a felek (és az Európai Bizottság) illetékes versenyhatóságainak és bíróságainak illetékességét és hatáskörét, és a versenyjog végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdés továbbra is e hatóságok és bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ezért az e cikk alapján valamely fél által hozott intézkedések nem érintik az említett hatóságok és bíróságok által hozott esetleges intézkedéseket.

4. Az e cikk alapján hozott bármely intézkedés a felek kizárólagos hatáskörébe tartozik, és kizárólag a másik félre és/vagy a felek területére/területéről légi közlekedési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokra irányul. Az említett intézkedések nem vonatkoznak az e megállapodás 24. cikkében említett vitarendezési eljárás hatálya alá.

5. Az egyes felek megszüntetik a megkülönböztetés és a tisztességtelen gyakorlatokat minden olyan formáját, amelyek a másik fél légi közlekedési szolgáltatásokban érintett vállalkozásai esetében hátrányosan befolyásolná a légi közlekedési szolgáltatások nyújtása terén folyó versenyben való részvételük tekintetében biztosítandó méltányos és egyenlő lehetőségeket.

6. Egyik fél sem nyújt vagy engedélyez vállalkozásoknak olyan állami támogatást vagy támogatást, amely a másik fél vállalkozásai esetében jelentősen és hátrányosan befolyásolná a légi közlekedési szolgáltatások nyújtása terén folyó versenyben való részvételük tekintetében biztosítandó méltányos és egyenlő lehetőségeket. A szóban forgó állami támogatások és támogatások többek között az alábbiak lehetnek: kereszttámogatás; működési veszteségek beszámítása; tőkejuttatás; vissza nem térítendő támogatások; kezességvállalás; kedvezményes hitel- vagy biztosítási feltételek; csődvédelem; eltekintés az esedékes összegek behajtásától; eltekintés a befektetett állami pénzeszközök rendes megtérülésétől; adókedvezmény vagy adómentesség; a hatóságok által kiszabott pénzügyi terhek megtérítése; valamint megkülönböztetésmentes vagy nem kereskedelmi alapon történő hozzáférés léginnavigációs vagy repülőtéri létesítményekhez és szolgáltatásokhoz, üzemanyaghoz, földi kiszolgáláshoz, biztonsági szolgáltatásokhoz, számítógépes helyfoglalási rendszerekhez, résidőkiosztáshoz vagy a légi szolgáltatások üzemeltetéséhez szükséges egyéb kapcsolódó létesítményekhez és szolgáltatásokhoz.

7. Ha valamelyik fél állami támogatást vagy támogatást nyújt egy vállalkozásnak, köteles valamilyen arra alkalmas módon biztosítani a szóban forgó intézkedés átláthatóságát, például annak előírása révén, hogy a vállalkozás a könyvelésében egyértelműen és elkülönítve jelenítse meg a kapott állami támogatást vagy támogatást.

8. A felek a másik fél kérésére észszerű határidőn belül rendelkezésére bocsátják a joghatóságuk

alá tartozó jogalanyokkal kapcsolatos pénzügyi jelentéseket, valamint minden egyéb információt, amelyet a másik fél az e cikk rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása céljából észszerű keretek között kérhet. Ilyen információk lehetnek az állami támogatások vagy támogatások részletei. A szóban forgó információk rendelkezésre bocsátása kapcsán felmerülhet az információknak a hozzáférést kérelmező fél általi bizalmas kezelése.

9. Az illetékes versenyhatóság és/vagy bíróság által az (5) és (6) bekezdésben említett szabályok végrehajtása érdekében tett intézkedések sérelme nélkül:

- (a) ha az egyik fél úgy találja, hogy egy vállalkozás a fenti (5) vagy (6) bekezdés értelmében hátrányos megkülönböztetés vagy tisztességtelen gyakorlat áldozata lett, és ez bizonyítható, írásban észrevételt tehet a másik félnél. Az adott fél ezenkívül az e cikkel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából – a másik fél tájékoztatását követően – kapcsolatba léphet a másik fél területén működő állami, regionális, tartományi vagy helyi szintű illetékes kormányzati szervekkel. Ezen túlmenően a probléma megoldása érdekében bármelyik fél konzultációt kérhet a másik féltől. Az ilyen konzultációkat a kérelem kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül meg kell kezdeni. Ez idő alatt a feleknek elegendő információt kell cserélniük az érintett fél által felvetett probléma teljes körű vizsgálatához.
- (b) Ha a felek a konzultációk megkezdésétől számított harminc (30) napon belül nem jutnak megoldásra az ügyben, vagy a konzultációk a fenti (5) vagy (6) bekezdésben foglaltak állítólagos megsértésére vonatkozó kérelem kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül nem kezdődnek meg, a konzultációt kérő fél jogosult a működési engedély megtagadása, visszavonása vagy felfüggesztése révén felfüggeszteni az e megállapodásban meghatározott jogoknak a másik fél érintett vállalkozásai általi gyakorlását, a szóban forgó jogok gyakorlása tekintetében általa szükségesnek ítélt feltételeket előírni, illetve kivetni vagy egyéb intézkedéseket hozni. Az e bekezdés alapján hozott intézkedéseknek megfelelőeknek és arányosaknak kell lenniük, hatályukat és időtartamukat tekintve pedig a feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódniuk.

10. A felek a (2) bekezdéssel összhangban hatékony antitröszt törvényeket alkalmaznak, és megtiltják a vállalkozásoknak, hogy:

- (a) bármely más vállalkozással együtt olyan megállapodásokat kössenek, olyan döntéseket hozzanak, illetőleg olyan összehangolt magatartást tanúsítsanak, amelyek hatással lehetnek az adott fél területére érkező/területéről induló légi közlekedési szolgáltatásokra, és amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. E tilalom alkalmazásától el lehet tekinteni, ha a szóban forgó megállapodás, döntés vagy magatartás hozzájárul a szolgáltatások nyújtásának vagy forgalmazásának a javításához, illetve a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, mindeközben pedig a fogyasztóknak is jelentős rész jut a belőlük származó előnyökből, továbbá: (a) nem jelentenek az érintett vállalkozások számára olyan korlátozást, amely az említett célok eléréséhez nem nélkülözhetetlen; (b) nem teszi lehetővé a szóban forgó vállalkozásoknak, hogy a kérdéses szolgáltatások jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt; valamint

- (b) olyan módon visszaéljenek erőfölényükkel, hogy az hatással lehet az adott fél területére érkező/területéről induló légi közlekedési szolgáltatásokra.

11. A felek a fenti (10) bekezdésben említett antitrösztsszabályok végrehajtásával kizárólag saját illetékes és független versenyhatóságukat és/vagy bíróságukat bízzák meg.

12. Az illetékes versenyhatóság és/vagy bíróság által a (10) bekezdésben említett szabályok végrehajtása céljából hozott intézkedések sérelme nélkül, ha az egyik fél megállapítja, hogy egy vállalkozás a fenti (10) bekezdésben foglaltakat vélhetően megsérti, és ez bizonyítható, írásban észrevételt tehet a másik félnél. Az adott fél ezenkívül az e cikkel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából – a másik fél tájékoztatását követően – kapcsolatba léphet a másik fél területén működő állami, regionális, tartományi vagy helyi szintű illetékes kormányzati szervekkel. Ezen túlmenően a probléma megoldása érdekében bármelyik fél konzultációt kérhet a másik féltől. Az ilyen konzultációkat a kérelem kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül meg kell kezdeni. Ez idő alatt a feleknek elegendő információt kell cserélniük az érintett fél által felvetett probléma teljes körű vizsgálatához.

13. Ha a felek a konzultációk megkezdésétől számított harminc (30) napon belül nem jutnak megoldásra az ügyben, vagy a konzultációk a (10) bekezdésben foglaltak állítólagos megsértésére vonatkozó kérelem kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül nem kezdődnek meg, és feltéve, hogy az érintett illetékes versenyhatóság vagy bíróság megállapította az antitrösztsszabályok megsértését, a konzultációt kérő fél jogosult a működési engedély megtagadása, visszavonása vagy felfüggesztése révén felfüggeszteni az e megállapodásban meghatározott jogoknak a másik fél érintett vállalkozásai általi gyakorlását, a szóban forgó jogok gyakorlása tekintetében általa szükségesnek ítélt feltételeket előírni, illetékeket kivetni vagy egyéb intézkedéseket hozni. Az e bekezdés alapján hozott intézkedéseknek megfelelőeknek és arányosoknak kell lenniük, hatályukat és időtartamukat tekintve pedig a feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódniuk.

9. CIKK

Kereskedelmi lehetőségek

1. A megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének A. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.

2. A felek egyetértenek abban, hogy a gazdasági szereplők üzleti tevékenységének útjában álló akadályok gátolnák az e megállapodás révén elérendő előnyöket. A felek ezért a gazdasági szereplők üzleti tevékenységének útjában álló akadályokat hatékony és kölcsönös megszüntetésére törekszenek, amennyiben az említett akadályok gátolhatják a kereskedelmi ügyletek lebonyolítását, versenytorzulást idézhetnek elő vagy befolyásolják a versenyfeltételek egyenlőségét.

3. A két fél légi fuvarozói nem kötelesek fenntartani helyi szponzort.

4. Az e megállapodás 23. cikke szerinti vegyes bizottság az üzleti tevékenység és a kereskedelmi lehetőségek tekintetében együttműködési folyamatot alakít ki; nyomon követi az üzleti tevékenységük folytatása során a gazdasági szereplők útjában álló akadályok tényleges leküzdése terén elért előrehaladást, és rendszeresen felülvizsgálja a fejleményeket, ezen belül a jogszabályi és szabályozási változásokkal kapcsolatosak fejleményeket. E megállapodás 23. cikkével összhangban bármelyik fél kérheti a vegyes bizottság ülésének összehívását az e cikk alkalmazására vonatkozó bármely kérdés megvitatása céljából.

5. A felek légi fuvarozói a másik fél területén szabadon hozhatnak létre olyan képviseleteket és létesítményeket, amelyek a légi fuvarozási szolgáltatás nyújtásához, valamint ahhoz szükségesek, hogy a légi fuvarozást és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket reklámozzák és értékesítsék, ezen belül pedig értékesítsék és kibocsássák a saját maguk és más légi fuvarozók jegyeit és/vagy légi fuvarleveleit.

6. A felek légi fuvarozói – a másik félnek a belépésre, a tartózkodásra és a munkavállalásra vonatkozó törvényeivel és rendelkezéseivel összhangban – bevihetik a másik fél területére és ott foglalkoztathatják a légi közlekedési szolgáltatás nyújtásához szükséges igazgatási, értékesítési, műszaki, üzemeltetési és egyéb szakembereket. Szükség esetén mindkét fél elősegíti és felgyorsítja a munkavállalási engedélyek kiadását az e bekezdés szerinti képviseleteken foglalkoztatott személyzet – köztük a kilencven (90) napot meg nem haladó, bizonyos ideiglenes feladatokat végzők – számára, a hatályos törvényekre és rendelkezésekre is figyelemmel.

7.(a) E bekezdés b) pontjának sérelme nélkül minden légi fuvarozónak joga van a másik fél területén való földi kiszolgálás tekintetében:

(i) a saját maga által végzett földi kiszolgáláshoz (saját kiszolgáláshoz); vagy

(ii) teljes vagy részleges földi kiszolgálást nyújtó, egymással versenyben álló szolgáltatók – ezen belül más légi fuvarozók – közül választani, amennyiben a felek törvényei és rendelkezései az ilyen szolgáltatók számára lehetővé teszik a piacra jutást, és amennyiben ilyen szolgáltatók jelen vannak a piacon.

(b) Az e bekezdés a) pontjának i. és ii. alpontja szerinti jogok kizárólag a repülőtér folyamatos biztonságos üzemeltetésének szükségességével indokolható hely- vagy kapacitáshiány miatt korlátozhatók. Amennyiben a szóban forgó korlátozások a saját kiszolgálást korlátozzák, megakadályozzák vagy nem teszik lehetővé, és a földi kiszolgálást nyújtó szolgáltatók között nem áll fenn valódi verseny, az érintett fél biztosítja, hogy minden ilyen szolgáltatás valamennyi légi fuvarozó számára egyenlő és megfelelő módon rendelkezésre álljon; a szolgáltatások árát pedig releváns, objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok szerint kell meghatározni.

8. Valamennyi földi kiszolgálási tevékenységet végző szolgáltató – függetlenül attól, hogy légi fuvarozó-e vagy sem – a másik fél területén való földi kiszolgálás tekintetében jogosult földi kiszolgálási szolgáltatások nyújtására az ugyanazon repülőtéren működő azon légi fuvarozók részére, amelyek engedéllyel rendelkeznek és megfelelnek az alkalmazandó törvényeknek és rendelkezéseknek.

9. A felek gondoskodnak arról, hogy a területükön lévő repülőtereken rendelkezésre álló résidők kiosztására vonatkozó rendelkezéseket, iránymutatásokat és eljárásokat független, átlátható, hatékony és megkülönböztetésmentes módon, kellő időben alkalmazzák.

10. Az e megállapodás alapján üzemeltetett légi járatokra vonatkozó operatív tervek, programok vagy menetrendek bejelentését a felek csak tájékoztatási céllal, annak ellenőrzése céljából írhatják elő, hogy az e megállapodás alapján biztosított jogok érvényesülnek-e. Amennyiben valamelyik fél ilyen bejelentési kötelezettséget ír elő, köteles a légi közlekedési közvetítőkre és a másik fél légi fuvarozóira háruló, az értesítési követelményekből és eljárásokból adódó adminisztratív terheket minimálisra csökkenteni.

11. A felek bármely légi fuvarozója közvetlenül és/vagy – belátása szerint – az ügynökein, általa kijelölt egyéb közvetítőkön, az interneten vagy más elérhető csatornán keresztül értékesítheti légifuvarozási és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásait a másik fél területén. Minden légi fuvarozó jogosult ilyen fuvarozási és ahhoz kapcsolódó szolgáltatást értékesíteni, és bármely személy jogosult ilyen légifuvarozási és ahhoz kapcsolódó szolgáltatást az érintett terület pénznemében vagy szabadon átváltható valutában megvásárolni.

12. A felek légi fuvarozói a másik fél területén helyi valutában fizethetik a helyi kiadásokat, például a vásárolt üzemanyagot és a repülőtéri díjakat. A felek légifuvarozói a másik fél területén belátásuk szerint szabadon átváltható valutában, a piaci átváltási árfolyamon fizethetnek az említett kiadásaiért.

13. Helyi bevételeit minden légi fuvarozó kérésre átválthatja szabadon átváltható valutába, és a másik fél területéről bármikor, tetszőleges módon a választása szerinti országba utalhatja. Az átváltást és az átutalást azonnal, korlátozás és illetékkivetés nélkül engedélyezni kell a légi fuvarozó utalásra vonatkozó alapkérelmének időpontjában a folyó bankműveletekre és átutalásokra alkalmazandó piaci átváltási árfolyamon, és azokra a bankok által az ilyen átváltásokra és átutalásokra szokványosan alkalmazott díjakon felül nem szabható ki egyéb díj.

14. Az e megállapodás hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtása vagy felkínálása során a felek bármely légi fuvarozója kereskedelmi együttműködési megállapodásokat, például ülés helybérletre vonatkozó megállapodást vagy járatmegosztási megállapodást köthet:

- (a) a felek bármely légi fuvarozójával (légi fuvarozóival);

(b) harmadik ország bármely légi fuvarozójával (légi fuvarozóival); valamint

(c) bármely ország bármely felszíni (szárazföldi vagy tengeri) fuvarozási szolgáltatójával;

feltéve hogy (i) az üzemeltetést végző légi fuvarozó rendelkezik a megfelelő forgalmi jogokkal és (ii) a forgalmazást végző légi fuvarozók rendelkeznek a megfelelő útvonalengedéllyel, továbbá (iii) a szóban forgó megállapodások eleget tesznek az ilyen megállapodásokban szokásosan alkalmazott biztonsági és versenyjogi követelményeknek.

15. A kereskedelmi együttműködési megállapodások keretében végzett utasszállítási szolgáltatások esetében a vásárlót az értékesítés alkalmával, de legkésőbb az utasfelvételkor, illetve – átszálláskor, vagyis ha nincs külön utasfelvétel – a beszállás előtt tájékoztatni kell arról, hogy a szolgáltatás egyes szakaszaiban mely fuvarozók fognak eljárni.

16. Az utasszállítás tekintetében a felszíni fuvarozást végző szolgáltatók nem tartoznak a légi közlekedésre vonatkozó törvények és rendelkezések hatálya alá pusztán azon az alapon, hogy a szóban forgó felszíni fuvarozást a légi fuvarozó a saját nevében kínálja.

17. E megállapodás bármely egyéb rendelkezése ellenére a felek légi fuvarozói és közvetett áru fuvarozási szolgáltatói korlátozás nélkül igénybe vehetnek a nemzetközi légi közlekedéshez kapcsolódó bármilyen felszíni áru fuvarozást, a felek területén lévő bármely pontra vagy pontról vagy harmadik országokban, beleértve minden vámhivatallal rendelkező nemzetközileg elismert repülőtérre és repülőtérrel való szállítást, és beleértve adott esetben a vámszabad raktárban lévő áruk fuvarozásának a hatályos törvények és rendelkezések szerinti jogát. Az ilyen – felszínen vagy légi úton haladó – áru vámkezelésre jogosult, illetve azzal a repülőtéri vámhivatalhoz lehet fordulni. A légi fuvarozók dönthetnek arról, hogy a felszíni fuvarozást maguk végzik-e, vagy azt más felszíni fuvarozóval kötött megállapodás keretében biztosítják, ideértve a más légi fuvarozók és közvetett légi áru fuvarozó szolgáltatók által üzemeltetett felszíni fuvarozást. Az ilyen intermodális áru fuvarozási szolgáltatásokat kínálhatják a kombinált légi és felszíni fuvarozásra együttesen kiszabott áron, feltéve hogy a fuvaroztatót nem tévesztik meg az ilyen fuvarozás tényleges adatai tekintetében.

18. A felek légi fuvarozói jogosultak bármelyik fél vagy harmadik ország vállalkozásaival – a légi fuvarozókat is beleértve – franchise- vagy márkahasználati megállapodásokat kötni, feltéve hogy a légi fuvarozók rendelkeznek a megfelelő engedéllyel, és eleget tesznek az ilyen megállapodások tekintetében a felek által szokásosan alkalmazott törvények és rendelkezések értelmében előírt feltételeknek, ideértve különösen a szolgáltatást üzemeltető légi fuvarozó kilétének nyilvánosságra hozatalát.

19. A felek légi fuvarozói a légi járművek nemzetközi légi szolgáltatások működtetése céljából, személyzettel vagy anélkül történő biztosítására vonatkozó megállapodásokat köthetnek a következőkkel:

(a) a felek bármely légi fuvarozója (légi fuvarozói); valamint

(b) harmadik ország bármely légi fuvarozója (légi fuvarozói);

feltéve hogy az ilyen megállapodás valamennyi részes fele rendelkezik a megfelelő engedéllyel, és eleget tesz az ilyen megállapodások tekintetében a felek által alkalmazott idevágó törvények és rendelkezések értelmében előírt feltételeknek. Egyik fél sem írhatja elő a légi járművet biztosító légi fuvarozó számára, hogy rendelkezzen az e megállapodás szerinti forgalmi jogokkal azokra az útvonalakra, amelyeken a légi járművet üzemeltetni fogják. A felek előírhatják a szóban forgó megállapodások illetékes hatóságai által jóváhagyását. Ha valamely fél ilyen jóváhagyást ír elő, köteles minimálisra csökkenti a jóváhagyási eljárások légi fuvarozókra háruló adminisztratív terheit.

10. CIKK

Vámok és adózás

1. Az egyik fél területére történő megérkezéskor a másik fél légi fuvarozója által a nemzetközi légi közlekedésben üzemeltetett légi jármű, annak szokásos felszerelései, üzem- és kenőanyagai, műszaki fogyóeszközei, földi berendezései, pótalkatrészei (a hajtóműveket is beleértve), a légi jármű készletei (többek között az utasok által a repülés alatt korlátozott mennyiségekben megvásárolható vagy elfogyasztható élelmiszerek, italok és égetett szeszes italok, dohányáru és egyéb termékek), valamint más, kizárólag a nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légi jármű üzemeltetésével vagy kiszolgálásával kapcsolatos vagy annak során használt cikkek – feltéve hogy e berendezések és készletek a légi jármű fedélzetén maradnak – viszonzossági alapon mentesek minden olyan importkorlátozás, vagyon- és tőkeadó, vám, jövedéki adó, valamint hasonló díjak és egyéb terhek alól, amelyeket:

(a) a nemzeti vagy helyi hatóságok, illetve az Európai Unió vetett ki, és

(b) nem a nyújtott szolgáltatás költségén alapulnak.

2. Viszonossági alapon mentesek továbbá az e cikk (1) bekezdésében említett adók, illetékek, vámok, díjak és egyéb terhek alól – a nyújtott szolgáltatás költségén alapuló díjak kivételével – az alábbiak:

(a) észszerű határokon belül az egyik fél területére bevitt vagy ott beszerzett, és a másik fél nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légi fuvarozójának a területet elhagyó légi járművén való felhasználás céljából a légi jármű fedélzetére felvitt készletek, még abban az esetben is, ha ezeket a készleteket a repülésnek a szóban forgó területre eső szakaszán használják;

- (b) az egyik fél területére a másik fél légi fuvarozója nemzetközi légi közlekedésben használt légi járművének műszaki kiszolgálása, karbantartása vagy javítása céljából bevitt földi berendezések és pótalkatrészek (beleértve a hajtóműveket);
- (c) az egyik fél területére a másik fél nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légi fuvarozójának légi járművén való felhasználás céljából bevitt vagy ott beszerzett üzemanyag, kenőanyagok és műszaki fogyóeszközök, még abban az esetben is, ha ezeket a készleteket a repülésnek a szóban forgó területre eső szakaszán használják;
- (d) a felek vámjogszabályai értelmében az egyik fél területére bevitt vagy ott beszerzett olyan nyomtatott anyagok, amelyeket a másik fél nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légi fuvarozójának a területet elhagyó légi járművén való felhasználás céljából a fedélzetre felvittek, még abban az esetben is, ha ezeket a készleteket a repülésnek a szóban forgó területre eső szakaszán használják.

3. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza a feleket abban, hogy a területük két pontja között szolgáltatást nyújtó légi fuvarozók légi járműveiben történő felhasználásra szánt és a területükön megkülönböztetésmentes módon beszerzett üzemanyagokra adót, illetéket, vámot, díjat vagy egyéb terhet vessenek ki.

4. A felek légi fuvarozói által üzemben tartott légi járműveken tárolt, e cikk (1) és (2) bekezdésében említett szokásos fedélzeti berendezések, valamint szokásosan a fedélzeten tárolt anyagok, készletek és pótalkatrészek a másik fél területén csak a másik fél vámhatóságának előzetes jóváhagyásával rakodhatók ki, és azok újraexportálás vagy a vámszabályozásoknak megfelelő egyéb eltávolítás időpontjáig az említett hatóságok felügyelete vagy ellenőrzése alá helyezhetők.

5. Az e cikkben biztosított mentességek abban az esetben is igénybe vehetők, ha az egyik fél légi fuvarozói az e cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott tételeknek a másik fél területére történő átszállítására vagy kölcsönzésére olyan légi fuvarozóval kötöttek szerződést, amely a másik fél által biztosított hasonló mentességeket élvez.

6. A megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza a feleket abban, hogy adót, illetéket, vámot, díjat vagy egyéb terhet vessenek ki az utasok részére értékesített, nem a fedélzeten történő fogyasztásra szánt árukra a területükön belüli két olyan pont között üzemeltetett légi járat működtetésének egy szakaszán, ahol a beszállás vagy a kiszállás engedélyezett.

7. A felek területén közvetlenül átmenő forgalomban érintett poggyász és áru mentesül az olyan adók, illetékek, vámok, díjak és más hasonló terhek alól, amelyek nem a nyújtott szolgáltatás költségén alapulnak.

8. Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett berendezéseket és készleteket felszólításra az

illetékes hatóságok felügyelete vagy ellenőrzése alá kell helyezni.

9. E megállapodás rendelkezései nem érintik a hozzáadottérték-adó (héta) területét.

10. A megállapodás nem módosítja az egyes EU-tagállamok és Örményország közötti, a jövedelem és a tőke kettős adóztatásának elkerülésére vonatkozó egyezmények rendelkezéseit.

11. CIKK

Használati díjak

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének A. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.

2. A felek biztosítják, hogy az egyik fél díjszabásért felelős illetékes hatóságai vagy szervei által a másik fél légi fuvarozóira a léginavigációs szolgálatok és a légiforgalmi irányítás igénybevételéért kivethető használati díjak költségarányosak és megkülönböztetésmentesek legyenek. A másik fél légi fuvarozóira kivetett efféle használati díjakat semmilyen esetben sem lehet a többi légi fuvarozó rendelkezésére álló legelőnyösebb feltételeknél kedvezőtlenebb feltételekkel megállapítani.

3. A felek biztosítják, hogy az egyik fél díjszabásért felelős illetékes hatóságai vagy szervei által a másik fél légi fuvarozóira a repülőtéri, légiközlekedés-védelmi és kapcsolódó berendezések és szolgálatok igénybevételéért kivethető használati díjak – az e megállapodás 9. cikkének (7) bekezdésében meghatározott szolgáltatások tekintetében kiszabott díjak kivételével – indokolatlan megkülönböztetéstől és illetőség alapján történő megkülönböztetéstől mentesek legyenek, és a felhasználók csoportjai között méltányosan oszoljanak meg. A 16. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül e díjaknak tükrözniük kell – de nem haladhatják meg – az adott repülőtéren vagy a közös díjszámítási rendszert alkalmazó repülőtereken a megfelelő repülőtéri és légiközlekedés-védelmi berendezések és szolgálatok biztosításának a díjszabásért felelős illetékes hatóságoknál vagy szerveknél felmerülő teljes költségét. Az említett díjak tartalmazhatják az eszközök értékcsökkenés utáni észszerű megtérülését. A használati díjak által érintett berendezéseket és szolgálatokat hatékony és gazdaságos módon kell biztosítani. A másik fél légi fuvarozóira kiszabott ilyen díjakat semmilyen esetben sem lehet a többi légi fuvarozó számára a díjak meghatározásakor rendelkezésre álló legelőnyösebb feltételeknél kedvezőtlenebb feltételekkel megállapítani.

4. A felek előírják a területükön a díjszabásért felelős illetékes hatóságok vagy szervek, valamint a szolgálatokat és a berendezéseket igénybe vevő légi fuvarozók közötti konzultációt, továbbá az olyan információk cseréjét, amelyek szükségesek lehetnek a díjak e cikk (2) és (3) bekezdésében

foglalt elvek szerinti észszerűségének pontos értékeléséhez. A felek biztosítják, hogy a díjszabásért felelős illetékes hatóságok vagy szervek a használati díjak módosítására irányuló minden javaslat esetében észszerű időn belül értesítsék a felhasználókat annak érdekében, hogy azok a szóban forgó módosítások végrehajtása előtt kifejthessék véleményüket és észrevételt tehessenek a módosításokkal kapcsolatban.

12. CIKK

Légi viteldíjak és fuvardíjak

1. A felek lehetővé teszik, hogy légi fuvarozói a légi viteldíjakat és fuvardíjakat szabad és tisztességes verseny alapján szabadon állapíthassák meg.
2. Bármely fél megkülönböztetésmentes alapon megkövetelheti a felek légi fuvarozói által az adott fél területéről kiindulóan üzemeltetett szolgáltatások tekintetében kínált légi viteldíjaknak és fuvardíjaknak az adott fél illetékes hatóságainak egyszerűsített alapon és kizárólag tájékoztató jelleggel történő bejelentését. A felek előírhatják, hogy a légi fuvarozók általi, szóban forgó bejelentés ne a légi viteldíj vagy fuvardíj eredeti felkínálását megelőzően történjen.
3. Az illetékes hatóságok egyeztethetnek egymással az olyan kérdések megvitatása céljából, mint például a légi viteldíjak és fuvardíjak bejelentésére vonatkozó követelmények és eljárások, valamint a légi viteldíjak és fuvardíjak esetleges méltánytalan, észszerűtlen, diszkriminatív volta vagy támogatása.

13. CIKK

Statisztikák

1. A felek – vonatkozó törvényeiknek és rendelkezéseiknek megfelelően, megkülönböztetésmentes módon és a megkövetelhetőség észszerű határain belül – a másik fél rendelkezésére bocsátják az e megállapodás hatálya alá tartozó légi fuvarozásra vonatkozó, rendelkezésre álló statisztikaiakat.
2. A felek többek között az e megállapodás 23. cikke szerinti vegyes bizottság keretében együttműködnek a megállapodás szerinti légi fuvarozás alakulásának nyomon követése céljából közöttük zajló statisztikai információcsere megkönnyítése érdekében.

II. CÍM

SZABÁLYOZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

14. CIKK

A légi közlekedés biztonsága

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.
2. E cikk rendelkezései, valamint az e cikk (1) bekezdésében említett szabályozási követelmények és előírások felek általi végrehajtásának biztosítása céljából Örményország e megállapodás hatálybalépésének időpontjától kezdve megfigyelőként részt vesz az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség munkájában.
 - (a) Örményországnak az e megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményeknek és előírásoknak való megfelelésre történő átállását az Európai Unió Örményországgal együttműködésben folyamatosan nyomon követi és időszakos jelleggel értékelésnek veti alá.
 - (b) Amint Örményország meggyőződött arról, hogy megfelel az e megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményeknek és előírásoknak, értesíti az Európai Uniót, hogy indokolt elvégezni az említett értékelést.
 - (c) Amint Örményország teljes mértékben megfelel a megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményeknek és előírásoknak, a megállapodás 23. cikkével létrehozott vegyes bizottság dönt arról, hogy Örményország – a fent említett megfigyelői státuszon túl – pontosan milyen minőségben és milyen feltételek mellett vehet rész az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség munkájában.
3. A felek biztosítják, hogy amennyiben az egyik fél által lajstromba vett olyan légi jármű, amelynél felmerül az egyezmény alapján meghatározott nemzetközi légiközlekedés-biztonsági előírásoknak való meg nem felelés gyanúja, és légi jármű a másik fél területén lévő, a nemzetközi légi forgalom számára nyitott repülőtereken leszáll, azt az adott másik fél illetékes hatóságai által a fedélzeten vagy a légi jármű körül végzett földi ellenőrzésnek vetik alá a légi jármű és személyzete okmányainak érvényessége, valamint a légi jármű és berendezései látható állapotának vizsgálata érdekében.
4. A felek illetékes hatóságai bármikor konzultációt kérhetnek a másik fél által fenntartott biztonsági előírások vonatkozásában.

5. A felek illetékes hatóságai haladéktalanul megtesznek minden megfelelő intézkedést, ha megállapítják, hogy:

- (a) egy légi jármű, egy termék vagy egy művelet adott esetben nem teljesíti – az esettől függően – az egyezmény alapján meghatározott minimális előírásokat vagy az e megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményeket és előírásokat;
- (b) komoly aggodalmak merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy egy légi jármű vagy egy légi jármű üzemelése nem teljesíti – az esettől függően – az egyezmény alapján meghatározott minimális előírásokat vagy az e megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményeket és előírásokat; vagy
- (c) komoly aggodalmak merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy – az esettől függően – az egyezmény alapján meghatározott minimális előírások vagy az e megállapodás II. mellékletének B. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelmények és előírások tényleges fenntartása és igazgatása nem valósul meg.

6. Amennyiben az egyik fél az e cikk (5) bekezdése szerinti intézkedést hoz, arról – az intézkedés indokolásával együtt – haladéktalanul értesíti a másik felet.

7. A felek által e cikk (5) bekezdésével összhangban hozott intézkedéseket okafigyottá válásukat követően meg kell szüntetni.

15. CIKK

A légi közlekedés védelme

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének C. részében a légi közlekedés védelme tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.

2. Az Európai Bizottság a megállapodás II. mellékletének C. részében említett, légiközlekedés-védelemre vonatkozó európai uniós jogszabályokkal összhangban ellenőrzést végezhet Örményországban. A felek létrehozzák az ilyen légiközlekedés-védelmi ellenőrzések eredményeivel kapcsolatos információcseréhez szükséges mechanizmust.

3. Mivel a polgári légi jármű, utasai és személyzete biztonságának védelme a nemzetközi légi járatok üzemeltetésének elengedhetetlen feltétele, a felek megerősítik a polgári légi közlekedés biztonságának jogellenes cselekményekkel szembeni védelmére vonatkozó kölcsönös kötelezettségüket, és különösen az alábbiakból eredő kötelezettségeiket: az egyezmény; a

légijárművek fedélzetén elkövetett bűncselekményekről és egyéb cselekményekről szóló, Tokióban 1963. szeptember 14-én aláírt egyezmény; a légi járművek jogellenes hatalomba kerítésének leküzdéséről szóló, Hágában 1970. december 16-án aláírt egyezmény; a polgári repülés biztonsága elleni jogellenes cselekmények leküzdéséről szóló, Montrealban 1971. szeptember 23-án aláírt egyezmény; a nemzetközi polgári repülést szolgáló repülőterek elleni jogellenes és erőszakos cselekmények visszaszorításáról szóló, Montrealban 1988. február 24-én aláírt jegyzőkönyv; valamint a plasztikus robbanóanyagok felderítésük céljából történő megjelöléséről szóló, Montrealban 1991. március 1-én aláírt egyezmény; amennyiben mindkét fél részes fele a szóban forgó egyezményeknek, valamint a polgári légi közlekedés védelmére vonatkozó valamennyi egyéb olyan egyezménynek és jegyzőkönyvnek, amelynek a felek részes felei.

4. A felek megkeresés esetén minden szükséges segítséget megadnak egymásnak a polgári légi járművek jogellenes hatalomba kerítésére irányuló cselekmények, és az ilyen légi járművek, azok utasai és személyzete, valamint a repülőterek és a léginavigációs berendezések biztonsága elleni egyéb jogellenes cselekmények, továbbá bármely, a polgári légi közlekedés védelme ellen irányuló fenyegetés megelőzésében.

5. Amennyiben a megállapodás II. mellékletének C. részében a légi közlekedés védelme tekintetében meghatározott szabályozási követelmények és előírások arról nem rendelkeznek, a felek az egymással fenntartott kölcsönös kapcsolataik keretében az ICAO által megállapított nemzetközi légiközlekedés-védelmi előírásokkal és megfelelő ajánlott gyakorlattal összhangban járnak el. Mindkét fél előírja, hogy a területén lajstromba vett légi járművek üzemeltetői, azok az üzemeltetők, amelyek központi ügyvezetésének helye vagy állandó lakhelye a területükön található, valamint a területükön lévő repülőterek üzemeltetői a szóban forgó légiközlekedés-védelmi rendelkezéseknek megfelelően járnak el.

6. A felek gondoskodnak arról, hogy a területükön hatékony intézkedések legyenek érvényben a polgári légi közlekedés jogellenes cselekményekkel szembeni védelme céljából, ideértve egyebek mellett az utasok és a kézipoggyász, valamint a feladott poggyász átvizsgálását, az utasoktól különböző személyek – ezen belül a személyzet – és személyes tárgyaik átvizsgálását és védelmi ellenőrzését, az áruknak, a postai küldeményeknek, a fedélzetén lévő és a repülőtéri készleteknek az átvizsgálását és védelmi ellenőrzését, valamint a légi oldalra és a szigorított védelmi területekre való beléptetés ellenőrzését. Ezeket az intézkedéseket a légi közlekedés védelme ellen irányuló fenyegetés fokozódása esetén megfelelően ki kell igazítani. A felek megállapodnak abban, hogy a felek a területükre történő belépéshez, az onnan történő kilépéshez, illetve az ott-tartózkodáshoz előírhatják a másik fél légi fuvarozói számára az e cikk (1) és (5) bekezdésében említett légiközlekedés-védelmi rendelkezések és egyéb védelmi rendelkezések betartását.

7. Egymás szuverenitásának teljes körű figyelembevétele és kölcsönös tiszteletben tartása mellett a felek a területükre való belépés tekintetében a konkrét védelmi fenyegetésekkel szembeni védelmi intézkedéseket és sürgősségi intézkedéseket fogadhatnak el, amelyeket haladéktalanul közölni kell a másik féllel. A felek méltányos megfontolás tárgyává teszik a másik fél észszerű különleges védelmi intézkedések megtételére irányuló kérelmét, és figyelembe veszik a másik fél által már alkalmazott védelmi intézkedéseket és a másik fél által esetlegesen elővezetett álláspontokat. Ugyanakkor a felek elismerik, hogy e cikk egyetlen rendelkezése sem korlátozza azon jogukat, hogy megtagadják a megítélésük szerint védelmük szempontjából fenyegetést jelentő járatoknak a

területükre való belépését. A felek az általuk bevezetni kívánt minden olyan különleges védelmi intézkedésről, amelynek az e megállapodás szerint nyújtott légi közlekedési szolgáltatásokra jelentős pénzügyi vagy működési hatása lehet, előzetesen tájékoztatják a másik felet, kivéve ha ez vészhelyzet miatt nem lehetséges. Az ilyen védelmi intézkedések megvitatása céljából a megállapodás 23. cikkével összhangban bármelyik fél kérheti a vegyes bizottság ülésének összehívását.

8. Polgári légi jármű jogellenes hatalomba kerítése, illetve ennek veszélye esetén, illetőleg a polgári légi jármű, annak utasai és személyzete, a repülőterek vagy a léginavigációs berendezések biztonsága elleni egyéb jogellenes cselekmény vagy ennek veszélye esetén a felek segítséget nyújtanak egymásnak a kommunikáció elősegítése és az effajta cselekmények vagy veszélyek gyors és biztonságos megszüntetésére irányuló egyéb megfelelő intézkedések megtétele révén.

9. A felek megtesznek minden olyan intézkedést, amelyet észszerűnek tartanak annak biztosítására, hogy a területükön a földön tartózkodó és jogellenes hatalomba kerítésnek vagy egyéb jogellenes cselekményeknek kitett légi jármű a földön maradjon, kivéve ha annak felszállását az emberi élet védelmének kényszerítő kötelezettsége indokolja. Az ilyen intézkedések meghozatalára lehetőleg kölcsönös konzultáció alapján kerül sor.

10. Amennyiben az egyik fél alapos okkal feltételezi, hogy a másik fél nem e cikk légiközlekedés-védelmi rendelkezéseinek megfelelően járt el, azonnali konzultációt kér a másik féltől. Az ilyen konzultációkat a szóban forgó kérelem kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül meg kell kezdeni.

11. E megállapodás 5. cikkének sérelme nélkül, amennyiben a kérelem időpontjától számított harminc (30) napon vagy a felek megegyezése szerinti ennél hosszabb határidőn belül nem sikerül kielégítő megegyezésre jutni, ez a tény alapul szolgálhat az érintett fél egy vagy több légi fuvarozója működési engedélyének visszatartására, visszavonására, korlátozására, illetve feltételekhez kötésére.

12. Amennyiben azt azonnali és rendkívüli fenyegetés indokolja, a felek azonnali ideiglenes intézkedést hozhatnak.

13. Az e cikk (11) bekezdésével összhangban hozott bármely intézkedést meg kell szüntetni, amint a másik fél teljesíti e cikk rendelkezéseit.

16. CIKK

Légiforgalmi szolgáltatás

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének D. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal, illetve amennyiben arról az uniós szabályozási keret nem rendelkezik, legalább az ICAO által megállapított vonatkozó előírásokkal és ajánlott gyakorlattal, a következőkben meghatározott feltételek mellett.

2. A felek együttműködnek a légiforgalmi szolgáltatás terén annak érdekében, hogy az egységes európai égboltot a jelenlegi biztonsági előírások és általában az európai légiforgalmi műveletek hatékonyságának javítása, a légiforgalmi irányítási kapacitások optimalizálása, a késések minimálisra csökkentése és a környezetvédelmi hatékonyság fokozása érdekében Örményország területére is ki lehessen terjeszteni. E célból Örményország e megállapodás hatálybalépésének időpontjától kezdve megfigyelőként részt vesz az Egységes Égbolt Bizottság és az egységes európai égbolttal foglalkozó más szervek munkájában. A légiforgalmi szolgáltatás területén folytatott együttműködés nyomon követéséért és előmozdításáért a vegyes bizottság felel.

3. Annak érdekében, hogy a területén elősegítse az egységes európai égboltra vonatkozó jogszabályok alkalmazását:

- (a) Örményország az egységes európai égboltra vonatkozó követelményeknek való megfelelés céljából meghozza a léginavigációs szolgálatok és a légiforgalmi szolgáltatás intézményi és felügyeleti struktúráinak kiigazításához szükséges intézkedéseket;
- (b) Örményország a léginavigációs szolgáltató(k)tól legalább funkcionálisan független illetékes nemzeti felügyeleti szervet hoz létre;
- (c) az Európai Unió bevonja Örményországot az egységes európai égbolthoz kapcsolódó, a léginavigációs szolgálatok, a légtér és az interoperabilitás területét érintő főbb operatív kezdeményezésekbe, egyebek mellett az alábbiak révén:
 - (i) meglévő funkcionális légtérblokkal való együttműködésnek vagy ahhoz való társulásnak, illetve új funkcionális légtérblokk létrehozásának mint lehetőségnek a megvizsgálása;
 - (ii) részvétel az egységes európai égbolt hálózati funkcióiban;
 - (iii) igazodás a SESAR kiépítési terveihez;
 - (iv) az átjárhatóság javítása; továbbá
- (d) Örményország az általános repülési hatékonyság optimalizálása, a költségek csökkentése, valamint a meglévő rendszerek biztonságának és kapacitásának javítása érdekében meghozza az uniós teljesítményrendszer végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

17. CIKK

Környezet

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének E. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.
2. A felek a légi közlekedés fenntartható fejlődésének előmozdításával támogatják a környezet védelmét. A felek együtt szándékoznak működni a légi közlekedés környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos kérdések azonosítása érdekében.
3. A felek elismerik arra irányuló együttműködésük fontosságát, hogy e megállapodás célkitűzéseivel összhangban megvizsgálják és minimálisra csökkentsék a légi közlekedés környezetre gyakorolt hatását.
4. A felek elismerik az éghajlatváltozás elleni küzdelem fontosságát, és ezen belül a légi közlekedéshez kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátások (ÜHG) belföldi és nemzetközi szinten történő kezelésének fontosságát. Megállapodnak abban, hogy fokozzák az együttműködést az említett kérdésekkel kapcsolatban, többek között a vonatkozó többoldalú megállapodások révén, különös tekintettel az 39. ICAO-közgyűlésen elfogadott piaci alapú globális intézkedés végrehajtására, valamint az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött Párizsi Megállapodás 6. cikkének (4) bekezdése által létrehozott mechanizmusnak a légi közlekedési ágazat ÜHG-kibocsátásai, valamint az említett 6. cikk szerinti, a nemzetközi légi közlekedésből származó kibocsátások szempontjából különös jelentőséggel bíró bármely egyéb szempont kezelését célzó nemzetközi piaci alapú globális intézkedések kialakítása során történő alkalmazására.
5. A felek vállalják, hogy a légi közlekedés környezeti hatásainak kezelésére irányuló együttműködés javítása érdekében biztosítják a szakértőik közötti információcserét, rendszeres közvetlen kommunikációt és párbeszédet, többek között az alábbi területeken:
 - (a) környezetbarát légi közlekedési technológiák kutatása és fejlesztése;
 - (b) a légiforgalmi szolgáltatásra irányuló innováció a légi közlekedés környezeti hatásainak csökkentése érdekében;
 - (c) fenntartható alternatív légi közlekedési üzemanyagok kutatása és fejlesztése;
 - (d) véleménycsere a légi közlekedés környezeti hatásaival és a légi közlekedés éghajlatváltozás szempontjából releváns kibocsátásainak a csökkentésével kapcsolatos kérdésekről; valamint
 - (e) zajcsökkentés és zajmérés a légi közlekedés környezeti hatásainak csökkentése érdekében.

6. A felek ezenkívül multilaterális környezetvédelmi jogaikkal és kötelezettségeikkel összhangban érdemben fokozzák az – egyebek mellett pénzügyi és technológiai – együttműködést a nemzetközi légi közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátások kezelését célzó intézkedésekkel kapcsolatban.

7. A felek elismerik annak szükségességét, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak a légi közlekedés környezeti hatásainak megelőzése vagy más módon történő kezelése érdekében, feltéve hogy ezek az intézkedések teljes mértékben összhangban vannak a nemzetközi jog szerinti jogaikkal és kötelezettségeikkel.

18. CIKK

A légi fuvarozók felelőssége

A felek megerősítik a Montrealban 1999. május 28-án létrejött, a nemzetközi légi fuvarozásra vonatkozó egyes jogszabályok egységesítéséről szóló egyezményből (Montreali Egyezmény) eredő kötelezettségeiket.

19. CIKK

Fogyasztóvédelem

Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének F. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.

20. CIKK

Számítógépes helyfoglalási rendszerek

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének A. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.

2. A számítógépes helyfoglalási rendszerek (a továbbiakban: SzHR) egyik fél területén működő

értékesítői jogosultak SzHR-jüket azon utazási irodáknál vagy utazási társaságoknál bevezetni, karbantartani és szabadon rendelkezésre bocsátani, amelyek fő gazdasági tevékenységként utazáshoz kapcsolódó termékeket forgalmaznak a másik fél területén, amennyiben az SzHR megfelel a másik fél által előírt valamennyi vonatkozó szabályozási követelménynek.

3. A felek megszüntetnek minden olyan meglévő követelményt, amely korlátozhatja az egyik fél SzHR-jének a másik fél piacára való szabad belépését, vagy más módon korlátozza a versenyt. A felek tartózkodnak attól, hogy a jövőben ilyen követelményeket fogadjanak el.

4. A felek nem írják elő, illetve engedik előírni a területükön a másik fél SzHR-értékesítői számára az SzHR megjelenítésére vonatkozó, a saját SzHR-értékesítői számára vagy a piacon működő bármely más SzHR tekintetében előírtaktól eltérő követelmények alkalmazását. A felek nem akadályozzák meg az SzHR-értékesítők, azok szolgáltatói és előfizetői közötti, utazási szolgáltatásokra vonatkozó információk cseréjével kapcsolatos olyan megállapodások megkötését, amelyek megkönnyítik az átfogó és pártatlan információk fogyasztók számára történő megjelenítését, illetve a semleges megjelenítésre vonatkozó szabályozási követelmények teljesítését.

5. Az egyik fél SzHR-tulajdonosai és -üzemeltetői, amelyek megfelelnek a másik fél vonatkozó szabályozási követelményeinek, ha vannak ilyenek, a másik fél területén ugyanolyan feltételek mellett lehetnek SzHR-tulajdonosok, mint a szóban forgó fél piacon működő bármely más SzHR-tulajdonos vagy -üzemeltető.

21. CIKK

Szociális szempontok

1. Az e megállapodás I. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek gondoskodnak arról, hogy vonatkozó jogszabályaik, szabályaik és eljárásaik összhangban legyenek a megállapodás II. mellékletének G. részében a légi közlekedés tekintetében meghatározott szabályozási követelményekkel és előírásokkal.

2. A felek elismerik annak fontosságát, hogy figyelembe vegyék e megállapodás munkavállalókra, foglalkoztatásra és munkafeltételekre gyakorolt hatását. A felek vállalják, hogy együttműködnek a többek között a foglalkoztatásra, az alapvető munkahelyi jogokra, a munkakörülményekre, a szociális védelemre és a szociális párbeszédre gyakorolt hatásokat érintő, a megállapodás hatálya alá tartozó munkaügyi kérdésekben.

3. A felek törvényeik, rendeleteik és gyakorlataik révén előmozdítják a magas szintű védelmet a polgári légi közlekedési ágazat munkaügyi és szociális szegmensében.

4. A felek elismerik azon előnyök fontosságát, amelyek a nyitott és versenyalapú piacokból származó jelentős gazdasági haszon és a munkavállalók javát szolgáló magas szintű munkaügyi normák ötvözéséből származnak. A felek e megállapodást oly módon hajtják végre, hogy az az érintett légi fuvarozók tulajdonjogától vagy jellegétől függetlenül hozzájáruljon a magas szintű munkaügyi normákhoz, és biztosítsa, hogy a jogszabályaikban és rendeleteikben foglalt jogok és elvek ne sérüljenek, hanem hatékonyan érvényesüljenek.

5. A felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Örményország és EU-tagállamok által megerősített alapvető egyezményeiben foglalt, nemzetközileg elismert alapvető munkaügyi normákat előmozdítják, valamint törvényeikben és gyakorlatukban hatékonyan érvényre juttatják.

6. A felek kötelezettséget vállalnak a polgári légi közlekedési ágazat szempontjából releváns munkaügyi és szociális területre vonatkozó más nemzetközileg elfogadott előírások és megállapodások előmozdítására és nemzeti jogszabályaikban való hatékony végrehajtására és érvényesítésére.

7. Bármely fél kérheti a vegyes bizottság ülésének összehívását olyan munkaügyi kérdések megoldására, amelyeket a megkereső fél jelentősnek minősít.

III. CÍM INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

22. CIKK

Értelmezés és végrehajtás

1. A felek minden megfelelő – általános vagy konkrét – intézkedést meghoznak az e megállapodásból eredő kötelezettségek teljesítése érdekében, valamint tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetné e megállapodás célkitűzéseinek megvalósulását.

2. A felek maguk felelnek a megállapodás saját területén való megfelelő érvényesítéséért.

3. A felek minden szükséges információt és segítséget megadnak a másik félnek – az érintett fél vonatkozó törvényeire és rendelkezéseire figyelemmel – a másik fél által a megállapodásban megállapított hatáskörében az esetleges jogsértésekre vonatkozóan elvégzett vizsgálatok során.

4. Amennyiben a felek e megállapodás által rájuk ruházott hatáskörükben a másik fél érdekeltségébe tartozó és a másik fél illetékes hatóságait vagy vállalkozásait érintő kérdésben járnak el, a végső döntést megelőzően teljes körűen tájékoztatják a másik fél illetékes hatóságait, és lehetőséget biztosítanak számukra észrevételeik megtételére.

5. Amennyiben e megállapodás rendelkezései és e megállapodás II. mellékletében említett jogi aktusok rendelkezései lényegében megegyeznek az Unió Szerződésekre vonatkozó szabályaival és az Unió Szerződésekre alkalmazásában elfogadott jogi aktusokkal, ezeket a rendelkezéseket végrehajtásuk és alkalmazásuk során a Bíróság vonatkozó ítéleteivel és az Európai Bizottság vonatkozó határozataival összhangban kell értelmezni.

23. CIKK

A vegyes bizottság

1. Létrejön a felek képviselőiből álló vegyes bizottság, amely a megállapodás alkalmazásának felügyeletéért felel és biztosítja annak megfelelő végrehajtását. A vegyes bizottság ajánlásokat tesz, és az e megállapodásban kifejezetten előírt esetekben határozatokat hoz.

2. A vegyes bizottság tevékenységeinek végzése és határozatainak meghozatal során konszenzus alapján jár el. A vegyes bizottság határozatai kötelezők a felekre nézve.

3. A vegyes bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

4. A vegyes bizottság szükség szerint, de legalább évente egyszer ülésezik. A vegyes bizottság ülésének összehívását bármelyik fél kérheti.

5. E megállapodás értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó bármely kérdés megoldása érdekében bármelyik fél kérheti a vegyes bizottság ülésének összehívását. Az ülést a lehető legkorábbi időpontra, de legkésőbb a kérelem kézhezvételétől számított két (2) hónapon belül kell összehívni, kivéve ha erről a felek másként állapodnak meg.

6. E megállapodás megfelelő végrehajtása érdekében a felek információt cserélnek, és bármelyik fél kérésére konzultációkat tartanak a vegyes bizottság keretében.

7. Az e megállapodás 3. cikkében meghatározott adott jogok alapján a vegyes bizottság határozattal jóváhagyja az Európai Unió által az e megállapodás I. mellékletének 1. pontjában meghatározott uniós jogszabályok rendelkezéseinek Örményország általi végrehajtásáról és alkalmazásáról készített értékelést.

8. E megállapodás 6. cikkével összhangban a vegyes bizottság megvizsgálja a felek légi fuvarozóiba történő befektetéseket érintő kérdéseket és a felek légi fuvarozóinak tényleges ellenőrzésében bekövetkező változásokat.

9. E megállapodás 14. cikkével (A légi közlekedés biztonsága) összhangban a vegyes bizottság nyomon követi az Örmény Köztársaságban lajstromozott és az Örmény Köztársaság szabályozási ellenőrzése alatt álló üzemeltetők által használt olyan légi járművek e megállapodás I. mellékletében előírt átállási időszak alatti fokozatos kivonását, amelyek nem rendelkeznek az e megállapodás II. mellékletének B. részében meghatározott vonatkozó uniós jogszabályokkal összhangban kiállított típusalkalmassági bizonyítvánnyal, annak érdekében, hogy e légi járművek az e megállapodás I. mellékletének 7. pontjában foglalt megállapodás értelmében fokozatosan kivonásra kerüljenek.

10. A vegyes bizottság ezenkívül együttműködést alakít ki, különösen, de nem kizárólag az alábbiak révén:

- (a) felülvizsgálja az e megállapodás szerinti légi szolgáltatásokat érintő piaci feltételeket;
- (b) a szabályozásbeli konvergencia és a légi szolgáltatások üzemeltetéséhez kapcsolódó terhek minimalizálása érdekében a hatékony megoldást szem előtt tartva kezeli az üzleti tevékenységekkel kapcsolatos problémákat és az e megállapodás 9. cikke szerinti kereskedelmi lehetőségekkel kapcsolatos kérdéseket, amelyek egyebek mellett akadályozhatják a piaci hozzáférést és az e megállapodás keretében nyújtott légi szolgáltatások zavartalan működését;
- (c) információt cserél, ideértve a felek törvényeiben, rendelkezéseiben és politikáiban bekövetkező olyan változásokkal kapcsolatos tanácsadást, amelyek hatással lehetnek a légi szolgáltatásokra;
- (d) mérlegeli a megállapodás továbbfejlesztésének lehetséges területeit, és adott esetben ajánlásokat tesz a megállapodás módosítására vagy a harmadik országok e megállapodáshoz való csatlakozására vonatkozó feltételekre és eljárásokra;
- (e) vitát folytat a légi fuvarozókba való befektetésekkel, azok tulajdonlásával és ellenőrzésével kapcsolatos általános kérdésekben;
- (f) a szabályok és az intézkedések kölcsönös elismerése és konvergenciája érdekében fejleszti a szabályozási együttműködést és a kölcsönös elkötelezettséget;
- (g) adott esetben erősíti a nemzetközi szervezetek, harmadik országokkal ápolt kapcsolatok és

többoldalú megállapodások keretében légi közlekedési kérdésekben folytatott konzultációt, beleértve a közös megközelítés elfogadásának mérlegelését is;

- (h) elősegíti az e megállapodás szerinti légi szolgáltatások fejlesztésének nyomon követése céljából a felek között folyó statisztikai információcserét; valamint
- (i) figyelembe veszi a megállapodás alkalmazása során jelentkező társadalmi hatásokat, és megfelelő válaszokat dolgoz ki a jogosnak talált aggályokra.

11. Amennyiben a vegyes bizottság a megkeresését követő hat (6) hónapon belül nem foglalkozik az elé terjesztett kérdéssel, a felek e megállapodás 25. cikke alapján megfelelő védintézkedéseket fogadhatnak el.

12. E megállapodás nem zárja ki a vegyes bizottságon kívüli felek illetékes hatóságai közötti, egyebek mellett a biztonság, a védelem, a környezetvédelem, a légiforgalmi szolgáltatás, a légi közlekedési infrastruktúra, a verseny és a fogyasztóvédelem területén folyó együttműködést és egyeztetéseket. A felek tájékoztatják a vegyes bizottságot az említett együttműködés és egyeztetések olyan eredményeiről, amelyek befolyásolhatják e megállapodás végrehajtását.

24. CIKK

Vitarendezési eljárás és választottbíráskodás

1. Az e megállapodás alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos viták – az e megállapodás 8. cikke alapján felmerülő kérdések kivételével –, amelyeket a vegyes bizottság ülésén nem sikerül rendezni, az e cikkben meghatározott eljárásokkal összhangban bármelyik fél kérésére választottbírárság elé terjeszthetők.

2. A választottbírási eljárás iránti kérelmet írásban kell benyújtani a másik félnek. A panaszos félnek kérelmében meg kell jelölnie a panasz tárgyát képező intézkedést, és a panasz számára egyértelműen elégséges jogalapot nyújtó módon ismertetnie kell, hogy az intézkedés miért nem egyeztethető össze e megállapodás rendelkezéseivel.

3. A felek eltérő megállapodása hiányában a választottbírárság három választottbíróból áll, akiket a következőképpen választanak ki:

- (a) a választottbírási eljárás iránti kérelem kézhezvételétől számított húsz (20) napon belül mindegyik fél kijelöl egy választottbíró. E két választottbíró a kijelölésüket követő harminc (30) napon belül közös megegyezéssel kijelöl egy harmadik választottbíró, aki a

választottbíróság elnökeként jár el;

- (b) amennyiben valamelyik fél nem jelöl ki választottbíró, vagy a harmadik választottbíró e bekezdés (a) pontja szerinti kijelölésére nem kerül sor, bármely fél felkérheti az ICAO-tanács elnökét, hogy a kérelem kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül jelölje ki a szükséges választottbíró, illetve választottbírákat. Amennyiben az ICAO-tanács elnöke Örményország vagy valamely EU-tagállam állampolgára, akkor a kijelölést a szóban forgó tanács ilyen alapon nem kizárt rangidős alelnöke végzi.

4. A választottbíróság felállításának időpontja az az időpont, amikor a három választottbíró közül az utolsó a vegyes bizottság által megállapítandó eljárások szerint elfogadja a kijelölést.

5. Amennyiben valamely fél azt kéri, a választottbíróság a felállításától számított tíz (10) napon belül előzetes döntést hoz arról, hogy sürgősnek tekinti-e az ügyet.

6. A választottbíróság – bármelyik fél kérelmére – utasíthatja a másik felet, hogy a választottbíróság végleges döntéséig hajtson hozzon átmeneti enyhítő intézkedéseket.

7. A választottbíróság a felállítását követő kilencven (90) napon belül időközi jelentést küld a felek részére, amelyben tájékoztatást nyújt a tényállásról, a vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságáról, valamint a megállapításait és ajánlásait alátámasztó alapvető indokokról. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem tartható, a választottbíróság elnöke írásban értesíti a feleket, ismertetve a késedelem okait és az időközi jelentés közlésének tervezett időpontját. Az időközi jelentés közlésére semmilyen körülmények között nem kerülhet sor a választottbíróság felállításától számított százhusz (120) napnál később.

8. Az időközi jelentés közlésétől számított 14 napon belül bármelyik fél írásban felkérheti a választottbíróságot, hogy meghatározott szempontokból vizsgálja felül az időközi jelentést.

9. Sürgős esetekben a választottbíróság minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy az időközi jelentést a felállításától számított negyvenöt (45), de legkésőbb hatvan (60) napon belül megküldje. Az időközi jelentés közlésétől számított hét (7) napon belül bármelyik fél írásban felkérheti a választottbíróságot, hogy egyes konkrétan meghatározott szempontokból vizsgálja felül az időközi jelentést. A felek által az időközi jelentéssel kapcsolatban tett írásbeli észrevételek vizsgálatát követően a választottbíróság módosíthatja a jelentését, és általa indokoltnak vélt további vizsgálatokat folytathat le. A végleges döntésben szereplő megállapításoknak tartalmazniuk kell az időközi felülvizsgálat szakaszában kifejtett érvek kielégítő tárgyalását, és világos válaszokat kell adniuk a felek által megfogalmazott kérdésekre és észrevételekre.

10. A választottbíróság a felállításától számított százhusz (120) napon belül közli végleges döntését a felekkel. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem tartható, a választottbíróság elnöke írásban értesíti a feleket, ismertetve a késedelem okait és a döntés közlésének tervezett

időpontját. A döntés közlésére semmilyen körülmények között nem kerülhet sor a választottbíróság felállításától számított százötven (150) napnál később.

11. Sürgős esetekben a választottbíróság minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy a döntést a felállításától számított hatvan (60) napon belül közölje. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem tartható, a választottbíróság elnöke írásban értesíti a feleket, ismertetve a késedelem okait és a döntés közlésének tervezett időpontját. A döntés közlésére semmilyen körülmények között nem kerülhet sor a választottbíróság felállításától számított hetvenöt (75) napnál később.

12. A döntés közlésétől számított tíz (10) napon belül a felek kérhetik a végleges döntés pontosítását, aminek a kérelem benyújtásától számított tizenöt (15) napon belül eleget kell tenni.

13. Amennyiben a választottbíróság e megállapodás megsértését állapítja meg, és úgy ítéli meg, hogy a felelős fél nem tesz eleget a választottbíróság végleges döntésének, vagy a választottbíróság végleges döntésének közlésétől számított negyven (40) napon belül nem sikerül kölcsönösen kielégítő megállapodásra jutnia a másik féllel, a másik fél felfüggesztheti az e megállapodás alapján keletkezett hasonló előnyök alkalmazását, illetve részben vagy szükség esetén teljes mértékben felfüggesztheti e megállapodás végrehajtását mindaddig, amíg a felelős fél nem teljesíti a választottbíróság végleges döntését, vagy a felek kölcsönösen kielégítő megoldásra nem jutnak.

25. CIKK

Védintézkedések

1. Amennyiben az egyik fél úgy ítéli meg, hogy a másik fél nem teljesítette e megállapodás szerinti kötelezettségét, megfelelő védintézkedéseket hozhat. A védintézkedéseket – tárgyi és időbeli hatályuk tekintetében – a helyzet orvoslásához vagy a megállapodás egyensúlyának fenntartásához okvetlenül szükséges mértékre kell korlátozni. Azon intézkedéseket kell előnyben részesíteni, amelyek a megállapodás érvényesülését a legkevésbé zavarják.

2. A védintézkedések meghozatalát mérlegelő fél a vegyes bizottságon keresztül haladéktalanul értesíti a másik felet, és minden fontos információt a rendelkezésére bocsát.

3. A felek a vegyes bizottság keretében haladéktalanul konzultációkat kezdenek egy kölcsönösen elfogadható megoldás megtalálása érdekében.

4. E megállapodás 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának és 5. cikke (1) bekezdése c) pontjának sérelme nélkül az érintett fél nem hozhat védintézkedést az e cikk (2) bekezdése szerinti értesítés időpontját követő egy (1) hónap leteltéig, kivéve ha az e cikk (3) bekezdése szerinti konzultációs

eljárás az említett időtartam lejárta előtt befejeződik.

5. Az érintett fél haladéktalanul értesíti a vegyes bizottságot a meghozott intézkedésekről, és minden fontos információt a rendelkezésére bocsát.

6. Az e cikk rendelkezései alapján hozott valamennyi intézkedést meg kell szüntetni, amint a vétkes fél eleget tesz e megállapodás rendelkezéseinek.

26. CIKK

Más megállapodásokhoz való viszony

1. Az e megállapodás 30. cikke szerinti ideiglenes alkalmazás időtartama alatt az Örmény Köztársaság és az EU-tagállamok között e megállapodás aláírásának időpontjában hatályban lévő kétoldalú megállapodásokat és egyezményeket fel kell függeszteni, kivéve az e cikk (2) bekezdésében meghatározott mértékben.

2. Az (1) és (3) bekezdés ellenére, és feltéve, hogy az Európai Unió légi fuvarozói között nem történik az illetőségük alapján való megkülönböztetés:

- (a) továbbra is gyakorolhatók az Örmény Köztársaság és az EU-tagállamok közötti kétoldalú megállapodások vagy egyezmények szerinti, a tulajdonjogra, a forgalmi jogokra, a kapacitásra, gyakoriságra, a légi járművek típusára vagy cseréjére, a járatmegosztásra és a díjszabásra vonatkozó meglévő jogok, valamint kedvezőbb feltételek és elbírálások, amelyek e megállapodás aláírásának időpontjában hatályban vannak, és amelyek nem tartoznak e megállapodás hatálya alá, illetve az érintett légi fuvarozók szabadsága szempontjából az e megállapodásban foglaltaknál kedvezőbb vagy rugalmasabb feltételeket biztosítanak;
- (b) a felek között a tekintetben kialakuló vitát, hogy Örmény Köztársaság és az EU-tagállamok közötti kétoldalú megállapodások vagy egyezmények szerinti feltételek és elbírálások kedvezőbbek-e, illetve rugalmasabbak-e, a 24. cikkben meghatározott vitarendezési mechanizmus keretében kell rendezni. Az egymásnak ellentmondó feltételek és elbírálások közötti viszony meghatározásának módjára vonatkozó vitákat szintén a 24. cikkben meghatározott vitarendezési mechanizmus keretében kell rendezni.

3. E megállapodásnak a 30. cikke szerinti hatálybalépéséről kezdve annak rendelkezései elsőbbséget az Örmény Köztársaság és az EU-tagállamok között e megállapodás aláírásának időpontjában hatályban lévő kétoldalú megállapodások és egyezmények megfelelő rendelkezéseivel szemben, kivéve az e cikk (2) bekezdésében meghatározott mértékben.

4. Amennyiben a felek többoldalú megállapodás részes felévé válnak, vagy jóváhagynak

valamely, az ICAO vagy más nemzetközi szervezet által elfogadott, a megállapodás hatálya alá tartozó kérdéseket érintő határozatot, e megállapodás 23. cikke szerint, kell időben konzultálni a vegyes bizottság keretében annak meghatározása céljából, hogy a szóban forgó fejlemények figyelembevétele érdekében felül kell-e vizsgálni e megállapodást.

27. CIKK

Módosítások

1. Az e megállapodás 23. cikkével összhangban tartott konzultációk alapján a felek megállapodhatnak e megállapodás bármely módosításáról. A módosítások az e megállapodás 30. cikkében meghatározott feltételekkel összhangban lépnek hatályba.
2. Amennyiben valamelyik fél módosítani kívánja a megállapodás rendelkezéseit, erről a döntéséről értesíti a vegyes bizottságot.
3. A vegyes bizottság – valamely fél javaslatára – e cikkel összhangban konszenzussal határozhat a megállapodás mellékleteinek módosításáról.
4. E megállapodás nem érinti a felek azon jogát, hogy a megkülönböztetésmentesség elvére és e megállapodás rendelkezéseire figyelemmel akár a légi közlekedés területén, akár az e megállapodás II. mellékletében említett valamely kapcsolódó területen egyoldalúan új jogszabályokat fogadjanak el vagy módosítsák meglévő jogszabályaikat.
5. Amennyiben az egyik fél a légi közlekedés területén vagy az e megállapodás II. mellékletében említett valamely kapcsolódó területen új jogszabályt kíván elfogadni vagy meglévő jogszabályt kíván módosítani, az esetnek megfelelően lehetőség szerint tájékoztatja erről a másik felet. Bármelyik fél kérésére eszmecserére kerülhet sor a vegyes bizottság keretein belül.
6. Amennyiben bármelyik fél a légi közlekedés területén vagy az e megállapodás II. mellékletében említett valamely kapcsolódó területen új jogszabályt fogad el vagy meglévő jogszabályt módosít, erről minden alkalommal a lehető leghamarabb tájékoztatja a másik felet. A vegyes bizottság az ezt követő hatvan (60) napon belül e megállapodás megfelelő érvényesülése érdekében bármelyik fél kérésére eszmecserét tart az új jogszabály vagy módosítás hatásáról.
7. A vegyes bizottság az e cikk (6) bekezdésében említett eszmecserét követően:
 - (a) határozatot fogad el e megállapodás II. mellékletének felülvizsgálatáról annak érdekében, hogy abba a viszonyosság alapján szükség esetén integrálják a kérdéses új jogszabályt vagy módosítást;
 - (b) határozatot fogad el, amelyben megállapítja, hogy a kérdéses új jogszabály vagy módosítás összhangban áll e megállapodással; vagy

(c) e megállapodás megfelelő érvényesülésének biztosítása érdekében egyéb, észszerű határidőn belül elfogadandó intézkedést ajánl.

28. CIKK

Megszűnés

A felek bármely időpontban diplomáciai úton írásban értesíthetik a másik felet az e megállapodás megszüntetésére irányuló döntésükről. Az erről szóló értesítést egyidejűleg az ICAO-nak és az ENSZ Titkárságának is megküldik. E megállapodás a megszűnésről küldött írásbeli értesítés időpontját követően egy (1) évvel, a Nemzetközi Légiszállítási Szövetség (IATA) forgalmi idénye végén, greenwichi középido szerint éjféltől szűnik meg, amennyiben ezen időszak lejártá előtt a felek nem egyeznek meg értesítés visszavonásáról.

29. CIKK

A megállapodás nyilvántartásba vétele

Hatálybalépését követően e megállapodást és valamennyi módosítását az egyezmény 83. cikkével összhangban az ICAO-nál, illetőleg az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkével összhangban az ENSZ Titkárságánál nyilvántartásba kell venni.

30. CIKK

Hatálybalépés és ideiglenes alkalmazás

1. E megállapodást a feleknek belső rendelkezéseikkel összhangban meg kell erősíteniük vagy jóvá kell hagyniuk. A megerősítő vagy jóváhagyó okiratot a letéteményesnél helyezik letétbe, amely értesíti erről a másik felet és a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetet.
2. E megállapodás letéteményese az Európai Unió Tanácsának Főtitkársága.
3. E megállapodás a letéteményes által a feleknek küldött, az utolsó megerősítő vagy jóváhagyó okirat kézhezvételét megerősítő értesítés időpontját követő második hónap első napján lép hatályba.

4. E cikk (3) bekezdése ellenére a felek megállapodnak abban, hogy e megállapodás (5) bekezdése alapján – az esetnek megfelelően vonatkozó saját belső eljárásaikkal és nemzeti jogszabályaikkal összhangban – ideiglenesen alkalmazzák e megállapodást.

5. Az ideiglenes alkalmazás a letéteményes által a feleknek küldött, az alábbiak kézhezvételét megerősítő értesítés időpontját követő második hónap első napjától lép hatályba:

(a) az Európai Unió által küldött értesítés az Unió és tagállamai számára releváns és ehhez szükséges eljárások befejezéséről; és

(b) az (1) bekezdésben említett, Örményország által letétbe helyezett megerősítő vagy jóváhagyó okirat.

FENTIEK HITELEÜL az alulírott, erre kellően feljogosított meghatalmazottak aláírták ezt a megállapodást.

Kelt [...] -ban/-ben [...] -án/-én, két eredeti példányban angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák, szlovén, valamint örmény nyelven; a szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

az Örmény Köztársaság részéről

az Európai Unió részéről

a Belga Királyság részéről,

a Bolgár Köztársaság részéről,

a Cseh Köztársaság részéről,

a Dán Királyság részéről,

részéről,

a Németországi Szövetségi Köztársaság

az Észt Köztársaság részéről,

Írország részéről,

a Görög Köztársaság részéről,

a Spanyol Királyság részéről,

a Francia Köztársaság részéről,

a Horvát Köztársaság részéről,

az Olasz Köztársaság részéről,

a Ciprusi Köztársaság részéről,

a Lett Köztársaság részéről,

a Litván Köztársaság részéről,

a Luxemburgi Nagyhercegség részéről,

Magyarország részéről,

Málta részéről,

a Holland Királyság részéről,

az Osztrák Köztársaság részéről,

a Lengyel Köztársaság részéről,

a Portugál Köztársaság részéről,

Románia részéről,

a Szlovén Köztársaság részéről,

a Szlovák Köztársaság részéről,

a Finn Köztársaság részéről,

a Svéd Királyság részéről.

I. MELLÉKLET

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

1. A megállapodás II. mellékletében a légi közlekedés tekintetében meghatározott valamennyi szabályozási követelmény és előírás Örményország általi teljesítését – a megállapodás II. mellékletének C. részében meghatározott légiközlekedés-védelmi jogszabályok kivételével – az Európai Unió értékeli, és azt a vegyes bizottság határozatával hitelesíti. A szóban forgó értékeléseket legkésőbb a megállapodás hatálybalépésétől számított két (2) éven belül el kell végezni.

2. Az e megállapodás 3. cikkében foglalt rendelkezések ellenére a megállapodás szerint kölcsönösen elfogadott jogok és meghatározott útvonalak a megállapodás I. mellékletének 1. pontjában említett határozat elfogadásáig nem terjednek ki a felek légi fuvarozói tekintetében az ötödik szabadságjog gyakorlására, kivéve azon forgalmi jogok gyakorlását, amelyek az Örményország és az EU-tagállamok között létrejött kétoldalú megállapodásokkal összhangban már megadtak, ideértve az Örményország légi fuvarozói által az Európai Unió területén belül található pontok között nyújtott szolgáltatásokat is.

Amint az ezen I. mellékletének 1. pontjában említett határozat elfogadásra kerül, a felek légi fuvarozói jogosultakká válnak az ötödik szabadságjogok gyakorlására, ideértve e megállapodás 3. cikkével összhangban az Örményország légi fuvarozói által az Európai Unió területén belül található pontok között nyújtott szolgáltatásokat is.

3. Az e megállapodás II. mellékletének C. részében meghatározott légiközlekedés-védelmi jogszabályokhoz kapcsolódó szabályozási követelmények és előírások Örményország általi teljesítését az Európai Unió értékeli, és azt a vegyes bizottság határozatával hitelesíti. A szóban forgó értékeléseket legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított három (3) éven belül el kell végezni. Örményország eközben végrehajtja az ECAC 30. számú dokumentumát.

4. Amint az e mellékletének 3. pontjában említett határozat elfogadásra kerül, a megállapodás II. mellékletének C. részében említett légiközlekedés-védelmi jogszabályok bizalmas részeit a különleges védelmi adatok – köztük az EU-minősített adatok – cseréjéről szóló megállapodás megkötése után hozzáférhető kell tenni Örményország megfelelő hatósága számára.

5. A megállapodás II. mellékletében meghatározott, légi közlekedésre vonatkozó európai uniós jogszabályok Örményország általi teljes körű alkalmazására való fokozatos átállás rendszeresen értékelés tárgyát képezheti. Az értékeléseket az Európai Bizottság Örményországgal együttműködésben végzi.

6. Az e melléklet 1. pontjában említett határozat időpontjától kezdve Örményország a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. fejezetében foglaltakkal lényegében megegyező szabályokat alkalmaz a működési engedélyek vonatkozásában. A megállapodás 4. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit az alkalmasság kölcsönös elismerése és/vagy az örmény illetékes

hatóságok által az illetőségre vonatkozóan tett megállapítások tekintetében az Európai Unió illetékes hatóságai azt követően alkalmazzák, hogy a vegyes bizottság megerősíti, hogy Örményország teljes körűen alkalmazza az említett, működési engedélyekkel kapcsolatos szabályokat.

7. A vegyes bizottságon belül hozott határozatok és a 25. cikk (Védintézkedések) sérelme nélkül az örményországi nyilvántartásban lajstromozott és Örményország szabályozási ellenőrzése alatt álló üzemeltetők használt, az e megállapodás II. mellékletének B. részében meghatározott vonatkozó uniós jogszabályoknak megfelelően az EASA által kiállított típusalkalmassági bizonyítvánnyal nem rendelkező légi járművek légi alkalmasságának irányítását legkésőbb 2023. január 1-jéig lehet az alkalmazandó örményországi nemzeti követelményekkel összhangban az örmény illetékes hatóságok felelőssége mellett végezni, feltéve hogy a légi jármű megfelel az egyezmény alapján megállapított nemzetközi biztonsági előírásoknak. Az ilyen légi járművek nem élvezhetik az e megállapodás biztosította jogokat, és nem üzemeltethetők az Európai Unióba irányuló, onnan kiinduló vagy azon belüli légi járatok működtetéséhez.

II. MELLÉKLET

(Rendszeresen frissítendő)

A POLGÁRI LÉGI KÖZLEKEDÉS SZABÁLYAI

E melléklet vagy az I. melléklet (Átmeneti rendelkezések) eltérő rendelkezése hiányában az alábbi jogi aktusok alkalmazandó rendelkezéseiben foglalt szabályozási követelményeket és előírásokat a megállapodással összhangban be kell tartani. Az egyes jogi aktusokra való hivatkozást szükség esetén konkrét kiigazítások egészítik ki.

A. PIACI HOZZÁFÉRÉS ÉS KAPCSOLÓDÓ KÉRDÉSEK

1008/2008/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 1008/2008/EK rendelete (2008. szeptember 24.) a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról

Alkalmazandó rendelkezések: 2. cikk, 23. cikk (1) bekezdés, 24. cikk, I. melléklet, valamint a II. fejezet a megállapodás I. mellékletének 6. pontja szerint.

785/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 785/2004/EK rendelete (2004. április 21.) a légifuvarozókra és légi járművek üzemben tartóira vonatkozó biztosítási követelményekről, az alábbival módosítva:

– A Bizottság 2010. április 6-i 285/2010/EU rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–8. cikk

2009/12/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/12/EK irányelve (2009. március 11.) a repülőtéri díjakról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–11. cikk

96/67/EK

A Tanács 96/67/EK irányelve (1996. október 15.) a közösségi repülőterek földi kiszolgálási piacára való bejutásról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–9. cikk, 11–21. cikk, melléklet;

a 20. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában „a Bizottság” helyett „a vegyes bizottság” értendő.

80/2009/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 80/2009/EK rendelete (2009. január 14.) a számítógépes helyfoglalási rendszerek ügyviteli szabályzatáról és a 2299/89/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–11. cikk, mellékletek.

B. A LÉGI KÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGA

A polgári légi közlekedés biztonsága és az EASA-ról szóló alaprendelet

216/2008/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 216/2008/EK rendelete (2008. február 20.) a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2009. július 30-i 690/2009/EK rendelete
- Az 1108/2009/EK rendelet esetében – alkalmazandó rendelkezések: 1–3. cikk (csak az első bekezdés), melléklet
- A Bizottság 2013. január 8-i 6/2013/EU rendelete
- A Bizottság 2016. január 5-i (EU) 2016/4 rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–68. cikk a 65. cikk kivételével, 69. cikk (1) bekezdés második albekezdés, a 69. cikk (4) bekezdése, valamint az I–VI. melléklet.

319/2014/EU

A Bizottság 319/2014/EU rendelete (2014. március 27.) az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség által felszámított tanúsítási és szolgáltatási díjakról és az 593/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–17. cikk, melléklet.

646/2012/EU

A Bizottság 646/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. július 16.) a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti pénzbírságokra és időszakos kényszerítő bírságokra vonatkozó részletes végrehajtási szabályok megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–25. cikk

104/2004/EK

A Bizottság 104/2004/EK rendelete (2004. január 22.) az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség fellebbezési tanácsának szervezetére és összetételére vonatkozó szabályok megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–7. cikk, melléklet.

Légi üzemeltetés

965/2012/EU

A Bizottság 965/2012/EU rendelete (2012. október 5.) a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2013. augusztusi 14-i 800/2013/EU rendelete
- A Bizottság 2014. január 27-i 71/2014/EU rendelete
- A Bizottság 2014. január 29-i 83/2014/EU rendelete
- A Bizottság 2014. április 7-i 379/2014/EU rendelete
- A Bizottság 2015. január 29-i (EU) 2015/140 rendelete
- A Bizottság 2015. július 31-i (EU) 2015/1329 rendelete
- A Bizottság 2015. április 23-i (EU) 2015/640 rendelete
- A Bizottság 2015. december 11-i (EU) 2015/2338 rendelete
- A Bizottság 2016. július 22-i (EU) 2016/1199 rendelete
- A Bizottság 2017. március 1-jei (EU) 2017/363 rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–9a. cikk, I–VIII. melléklet.

Légi személyzet

1178/2011/EU

A Bizottság 1178/2011/EU rendelete (2011. november 3.) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2012. március 30-i 290/2012/EU rendelete
- A Bizottság 2014. január 27-i 70/2014/EU rendelete
- A Bizottság 2014. március 13-i 245/2014/EU rendelete
- A Bizottság 2015. március 17-i (EU) 2015/445 rendelete

- A Bizottság 2016. április 6-i (EU) 2016/539 rendelete
Alkalmazandó rendelkezések: 1–11. cikk, I–IV. melléklet.

Balesetek kivizsgálása

996/2010/EU

Az Európai Parlament és a Tanács 996/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, az alábbival módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2014. április 3-i 376/2014/EU rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–23. cikk, a 7. cikk (4) bekezdése és a 19. cikk kivételével (amelyet a 376/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezett)

2012/780/EU

A Bizottság 2012/780/EU határozata (2012. december 5.) a polgári légi közlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikkének (5) bekezdésével létrehozott, biztonsági ajánlások európai központi adattárához és az ajánlásokra adott válaszokhoz való hozzáférési jogokról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–5. cikk.

Eredeti légialkalmasság

748/2012/EU

A Bizottság 748/2012/EU rendelete (2012. augusztus 3.) a légi járművek és kapcsolódó termékek, alkatrészek és berendezések légialkalmassági és környezetvédelmi tanúsítása, valamint a tervező és gyártó szervezetek tanúsítása végrehajtási szabályainak megállapításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2013. január 8-i 7/2013/EU rendelete
- A Bizottság 2014. január 27-i 69/2014/EU rendelete
- A Bizottság 2015. június 30-i (EU) 2015/1039 rendelete
- A Bizottság 2016. január 5-i (EU) 2016/5 rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, melléklet

Folyamatos légialkalmasság

1321/2014/EU

A Bizottság 1321/2014/EU rendelete (2014. november 26.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2015. július 3-i (EU) 2015/1088 rendelete
- A Bizottság 2015. szeptember 16-i (EU) 2015/1536 rendelete
- A Bizottság 2017. február 27-i (EU) 2017/334 rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–6. cikk, I–IV. melléklet.

Kiegészítő légialkalmassági előírások

(EU) 2015/640

A Bizottság (EU) 2015/640 rendelete (2015. április 23.) adott üzemeltetési típusra vonatkozó kiegészítő légialkalmassági előírásokról és a 965/2012/EU rendelet módosításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–5. cikk, mellékletek.

Repülőterek

139/2014/EU

A Bizottság 139/2014/EU rendelete (2014. február 12.) a repülőterekhez kapcsolódó követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, I–IV. melléklet.

Harmadik országbeli üzemeltetők

452/2014/EU

A Bizottság 452/2014/EU rendelete (2014. április 29.) a harmadik országbeli üzemeltetők légiközlekedési tevékenységére vonatkozó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–4. cikk, 1. és 2. melléklet.

Légiforgalmi szolgáltatások (ATM) / léginavigációs szolgálatok (ANS)

(EU) 2015/340

A Bizottság (EU) 2015/340 rendelete (2015. február 20.) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és tanúsítványokra vonatkozó formai követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról, a 923/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról és a 805/2011/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, I–IV. melléklet.

(EU) 2017/373

A Bizottság (EU) 2017/373 végrehajtási rendelete (2017. március 1.) a légiforgalmi szolgáltatást/léginavigációs szolgálatokat és más légiforgalmi szolgáltatási hálózati funkciókat és azok felügyeletét ellátó szolgáltatókra vonatkozó közös követelmények meghatározásáról, valamint a 482/2008/EK rendelet, az 1034/2011/EU, az 1035/2011/EU és az (EU) 2016/1377 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről, továbbá a 677/2011/EU rendelet módosításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, mellékletek.

Események bejelentése

376/2014/EU

Az Európai Parlament és a Tanács 376/2014/EU rendelete (2014. április 3.) a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi

irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–7. cikk; 9. cikk (3) bekezdés; 10. cikk (2)–(4) bekezdés; 11. cikk (1) és (7) bekezdés; 13. cikk a (9) bekezdés kivételével; 14–16. cikk; 21. cikk, I–III. melléklet.

(EU) 2015/1018

A Bizottság (EU) 2015/1018 végrehajtási rendelete (2015. június 29.) a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján kötelezően jelentendő polgári légiközlekedési események besorolását meghatározó jegyzék megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1. cikk, I–V. melléklet.

Szabványosítási vizsgálatok

628/2013/EU

A Bizottság 628/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. június 28.) az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség szabványosítási vizsgálatok végzésével és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályai alkalmazásának nyomon követésével kapcsolatos munkamódszereiről, valamint a 736/2006/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–26. cikk.

Az Unión belül működési tilalom alá tartozó légi fuvarozók uniós légiközlekedés-biztonsági listája

2111/2005/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2111/2005/EK rendelete (2005. december 14.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légi fuvarozók közösségi listájának elfogadásáról és az üzemeltető fuvarozó kiléte tekintetében a légi közlekedés utasainak tájékoztatásáról, valamint a 2004/36/EK irányelv 9. cikkének hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–13. cikk, 15–16. cikk, melléklet.

473/2006/EK

A Bizottság 473/2006/EK rendelete (2006. március 22.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légi fuvarozóknak a 2111/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. fejezetében említett közösségi listája végrehajtási szabályainak megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–6. cikk, A–C. melléklet.

474/2006/EK

A Bizottság 474/2006/EK rendelete (2006. március 22.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légi fuvarozóknak a 2111/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. fejezetében említett közösségi listájának létrehozásáról, legutóbb az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2016. június 16-i (EU) 2016/963 végrehajtási rendelete.

Alkalmazandó rendelkezések: 1–2. cikk, I.–II. melléklet.

A polgári repülés területére vonatkozó műszaki követelmények és igazgatási eljárások

3922/91/EGK

A Tanács 3922/91/EGK rendelete (1991. december 16.) a polgári légi közlekedés területén a műszaki előírások és a közigazgatási eljárások összehangolásáról, az alábbiakkal módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-i 1899/2006/EK rendelete
- Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1900/2006/EK rendelete
- A Bizottság 2007. december 11-i 8/2008/EK rendelete
- A Bizottság 2008. augusztus 20-i 859/2008/EK rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk a 4. cikk (1) bekezdése és a 8. cikk (2) bekezdése (második mondat) kivételével, 12–13. cikk, I–III. melléklet

C. A LÉGI KÖZLEKEDÉS VÉDELME

300/2008/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 300/2008/EK rendelete (2008. március 11.) a polgári légi közlekedés védelmének közös szabályairól és a 2320/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–15. cikk, 18. és 21. cikk, melléklet.

272/2009/EK

A Bizottság 272/2009/EK rendelete (2009. április 2.) a polgári légi közlekedés védelméről szóló 300/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet mellékletében foglalt közös alapkövetelmények kiegészítéséről, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2010. április 9-i 297/2010/EU rendelete
- A Bizottság 2011. július 22-i 720/2011/EU rendelete
- A Bizottság 2011. november 10-i 1141/2011/EU rendelete
- A Bizottság 2013. március 19-i 245/2013/EU rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–2. cikk, melléklet.

1254/2009/EU

A Bizottság 1254/2009/EU rendelete (2009. december 18.) a polgári légi közlekedés védelmére irányuló közös alapkövetelményektől való eltérést és alternatív védelmi intézkedések elfogadását a tagállamok számára lehetővé tevő feltételek meghatározásáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2016. november 30-i (EU) 2016/2096 rendelete

18/2010/EU

A Bizottság 18/2010/EU rendelete (2010. január 8.) a 300/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a polgári légiközlekedés-védelem terén végrehajtandó nemzeti minőségbiztosítási programokra vonatkozó követelmények tekintetében való módosításáról

(EU) 2015/1998

A Bizottság (EU) 2015/1998 végrehajtási rendelete (2015. november 5.) a közös légiközlekedés-

védelmi alapkövetelmények végrehajtásához szükséges részletes intézkedések meghatározásáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2015. december 18-i (EU) 2015/2426 végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2017. május 12-i (EU) 2017/815 végrehajtási rendelete.

C(2015) 8005

A Bizottság 2015. november 16-i C(2015) 8005 végrehajtási határozata a 300/2008/EK rendelet 18. cikkének a) pontjában említett információkat tartalmazó, a közös légiközlekedés-védelmi alapkövetelmények végrehajtásához szükséges részletes intézkedések meghatározásáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2017. május 15-i C(2017) 3030 végrehajtási határozata

72/2010/EU

A Bizottság 72/2010/EU rendelete (2010. január 26.) a légi közlekedés védelmével kapcsolatos bizottsági ellenőrzések eljárásainak megállapításáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2016. március 31-i (EU) 2016/472 végrehajtási rendelete

D. LÉGI FORGALMI SZOLGÁLTATÁS

549/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 549/2004/EK rendelete (2004. március 10.) az egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keret megállapításáról (keretrendelet), az alábbival módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1070/2009/EK rendelete*

Alkalmazandó rendelkezések: 1–4. cikk, 6. cikk, 9–13. cikk.

550/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 550/2004/EK rendelete (2004. március 10.) a léginavigációs szolgálatoknak az egységes európai égbolt keretében történő ellátásáról (léginavigációs-szolgálati rendelet), az alábbival módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1070/2009/EK rendelete*

Alkalmazandó rendelkezések: 1–18. cikk, I. melléklet.

551/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 551/2004/EK rendelete (2004. március 10.) a légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő szervezéséről és használatáról (légtérrendelet), az alábbival módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1070/2009/EK rendelete*

Alkalmazandó rendelkezések: 1–9. cikk.

552/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 552/2004/EK rendelete (2004. március 10.) az Európai Légiforgalmi Szolgáltatási Hálózat átjárhatóságáról (átjárhatósági rendelet), az alábbival módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1070/2009/EK rendelete*

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, I–V. melléklet.

* Az 1070/2009/EK rendelet esetében – alkalmazandó rendelkezések: 1–4. cikk, az 1. cikk (4) bekezdésének kivételével

Teljesítmény és díjszámítás

390/2013/EU

A Bizottság 390/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. május 3.) a léginavigációs szolgálatok és a hálózati funkciók teljesítményrendszerének létrehozásáról

391/2013/EU

A Bizottság 391/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. május 3.) a léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról

Hálózati funkciók

677/2011/EU

A Bizottság 677/2011/EU rendelete (2011. július 7.) a légiforgalmi szolgáltatási (ATM) hálózati funkciók végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és a 691/2010/EU rendelet módosításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2014. szeptember 12-i 970/2014/EU végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2017. március 1-jei (EU) 2017/373 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–25. cikk, mellékletek.

255/2010/EU

A Bizottság 255/2010/EU rendelete (2010. március 25.) a légiforgalomáramlás-szervezésre vonatkozó közös szabályok megállapításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2012. szeptember 26-i 923/2012/EU végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2016. június 22-i (EU) 2016/1006 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–15. cikk, mellékletek.

C(2011) 4130

A Bizottság 2011. július 7-i C(2011) 4130 határozata az egységes európai égbolt légiforgalmi szolgáltatási hálózati funkcióihoz kapcsolódó hálózatkezelő kijelöléséről

Átjárhatóság

1032/2006/EK

A Bizottság 1032/2006/EK rendelete (2006. július 6.) az előzetes tájékoztatás, a koordinálás és a légi járatok légiforgalmi irányító egységek közötti átadása céljából a repülési adatok cseréjét biztosító automatikus rendszerekre vonatkozó követelmények megállapításáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2009. január 16-i 30/2009/EK rendelete

–

Alkalmazandó rendelkezések: 1–9. cikk, I–V. melléklet.

1033/2006/EK

A Bizottság 1033/2006/EK rendelete (2006. július 4.) az egységes európai égbolton a felszállás előtti szakaszban a repülési tervekre alkalmazandó eljárások követelményeiről, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2010. október 18-i 929/2010/EU rendelete
- A Bizottság 2012. szeptember 26-i 923/2012/EU végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2013. május 8-i 428/2013/EU végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2016. december 2-i (EU) 2016/2120 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–5. cikk, melléklet.

633/2007/EK

A Bizottság 633/2007/EK rendelete (2007. június 7.) az előzetes tájékoztatás, a koordinálás és a légi járatok légiforgalmi irányító egységek közötti átadása céljára szolgáló légiforgalmi üzenettovábbítási protokoll használatára vonatkozó követelmények megállapításáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2011. március 22-i 283/2011/EU rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–6. cikk, I–IV. melléklet.

29/2009/EK

A Bizottság 29/2009/EK rendelete (2009. január 16.) az egységes európai égbolt keretében megvalósuló adatkapcsolat-szolgáltatásokra vonatkozó követelmények megállapításáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2015. február 26-i (EU) 2015/310 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–14. cikk, I–III. melléklet.

262/2009/EK

A Bizottság 262/2009/EK rendelete (2009. március 30.) az egységes európai égbolt S-módú lekérdezési kódjainak összehangolt kiosztására és használatára vonatkozó követelmények megállapításáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2016. december 14-i (EU) 2016/2345 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–12. cikk, I–VI. melléklet.

73/2010/EU

A Bizottság 73/2010/EU rendelete (2010. január 26.) a légiforgalmi adatok és légiforgalmi tájékoztatások minőségével kapcsolatos követelményeknek az egységes európai égbolt keretében történő meghatározásáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2014. szeptember 26-i 1029/2014/EU végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–13. cikk, I–X. melléklet

1206/2011/EU

A Bizottság 1206/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. november 22.) az egységes európai égbolton belül légtérellenőrzésre szolgáló légi jármű-azonosításra vonatkozó követelmények megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–11. cikk, I–VII. melléklet.

1207/2011/EU

A Bizottság 1207/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. november 22.) az egységes európai égbolton belüli légtérellenőrzés végrehajtására és átjárhatóságára vonatkozó követelmények megállapításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2014. szeptember 26-i 1028/2014/EU végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2017. március 6-i (EU) 2017/386 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–14. cikk, I–IX. melléklet.

1079/2012/EU

A Bizottság 1079/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. november 16.) az egységes európai égbolton belüli beszédüzemű kommunikáció csatornatávolságára vonatkozó követelmények megállapításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2013. július 10-i 657/2013/EU végrehajtási rendelete
- A Bizottság 2016. december 14-i (EU) 2016/2345 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–14. cikk, I–V. melléklet.

SESAR

219/2007/EK

A Tanács 219/2007/EK rendelete (2007. február 27.) az új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer (SESAR) megvalósítása érdekében közös vállalkozás alapításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Tanács 2008. december 16-i 1361/2008/EK rendelete
- A Tanács 2014. június 16-i 721/2014/EU rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1. cikk (1)–(2) bekezdés, 1. cikk (5)–(7) bekezdés, 2. és 3. cikk, 4. cikk (1) bekezdés, melléklet.

409/2013/EU

A Bizottság 409/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. május 3.) a közös projektek meghatározásáról, az európai légiforgalmi szolgáltatási főterv irányítási struktúrájának

létrehozásáról, valamint a főterv kivitelezését támogató ösztönzők megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–15. cikk.

716/2014/EU

A Bizottság 716/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. június 27.) az európai légiforgalmi szolgáltatási főterv végrehajtását támogató kísérleti közös projekt létrehozásáról

Légtér

2150/2005/EK

A Bizottság 2150/2005/EK rendelete (2005. december 23.) a rugalmas légtérfelhasználásra vonatkozó közös szabályok megállapításáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–9. cikk, melléklet.

923/2012/EU

A Bizottság 923/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. szeptember 26.) a közös repülési szabályok és a léginavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról, az alábbiakkal módosítva:

- A Bizottság 2015. február 20-i (EU) 2015/340 rendelete
- A Bizottság 2016. július 20-i (EU) 2016/1185 végrehajtási rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, melléklet, a hozzá tartozó függelékekkel együtt.

1332/2011/EU

A Bizottság 1332/2011/EU rendelete (2011. december 16.) a levegőben történő ütközések elhárítását szolgáló közös légtérhasználati követelmények és üzemeltetési eljárások meghatározásáról, az alábbival módosítva:

- A Bizottság 2016. április 15-i (EU) 2016/583 rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–4. cikk, melléklet.

E. KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS ZAJVÉDELEM

2002/49/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2002/49/EK irányelve (2002. június 25.) a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről, az alábbiakkal módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2008. október 22-i 1137/2008/EK rendelete
- A Bizottság 2015. május 19-i (EU) 2015/996 irányelve

Alkalmazandó rendelkezések: 1–12. cikk, I–VI. melléklet.

2003/96/EK

A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 14. cikk (1) bekezdés b) pont, 14. cikk (2) bekezdés.

2006/93/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2006/93/EK irányelve (2006. december 12.) a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény második kiadásának (1988) 16. függeléke 1. kötete II. részének 3. fejezete hatálya alá tartozó repülőgépek üzemeltetésének szabályozásáról

Alkalmazandó rendelkezések: 1–5. cikk, I. és II. melléklet.

598/2014/EU

Az Európai Parlament és a Tanács 598/2014/EU rendelete (2014. április 16.) az Unió repülőterein a zajvédelemmel összefüggő üzemeltetési korlátozások bevezetésére vonatkozó szabályok és eljárások megállapításáról a kiegyensúlyozott megközelítés jegyében, valamint a 2002/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk, I. és II. melléklet.

F. FOGYASZTÓVÉDELEM

2027/97/EK

A Tanács 2027/97/EK rendelete (1997. október 9.) a légifuvarozók baleset esetén fennálló felelősségéről, az alábbival módosítva:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2002. május 13-i 889/2002/EK rendelete

Alkalmazandó rendelkezések: 1–6. cikk, melléklet.

261/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 261/2004/EK rendelete (2004. február 11.) visszautasított beszállás és légijáratok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről

Alkalmazandó rendelkezések: 1–16. cikk.

1107/2006/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2006/EK rendelete (2006. július 5.) a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól

Alkalmazandó rendelkezések: 1–16. cikk, I. és II. melléklet.

G. SZOCIÁLIS SZEMPONTOK

89/391/EGK

A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről, az alábbival módosítva:

– Az Európai Parlament és a Tanács 2007. június 20-i 2007/30/EK irányelve

Alkalmazandó rendelkezések – a polgári repülésre való alkalmazhatóság szerint: 1–16. cikk.

2000/79/EK

A Tanács 2000/79/EK irányelve (2000. november 27.) az Európai Légitársaságok Szövetsége (AEA), az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF), az Európai Közforgalmi Pilóták Szövetsége (ECA), az Európai Regionális Légitársaságok Szövetsége (ERA) és a Légiszállítók Nemzetközi Szövetsége (IACA) által kötött, a polgári repülésben dolgozó utazó munkavállalók munkaidejének szervezéséről szóló európai megállapodásról

Alkalmazandó rendelkezések: 2–3. cikk, melléklet.

2003/88/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelve (2003. november 4.) a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól

Alkalmazandó rendelkezések – a polgári repülésre való alkalmazhatóság szerint: 1–20. cikk, 22–23. cikk.